

Európában

miért tartják mindenütt a

DIANA-SZAPPANT

a szappanok királyának?

1. Mert a Diana-szappan minden tekintetben és minden családban megállja helyét.
2. Mert a Diana-szappan tartalmazza a legdrágább alkatrészeket: tiszta, sűrű epét, mézet és legfinomabb lanolint.
3. Mert ugy a francziák, mint az angolok által el van ismerve a Diana-szappan a legfinomabb és legbájosabb illatu toilette-szappannak.
4. Mert a Diana-szappant urak és hölgyek nemcsak elsőrendű bőrpoló szappannak ismerik, hanem el van ismerve mint a legártalmatlanabb szépítő toilette-szappan.
5. Mert minden gondos anya gyermekeit csak Diana-szappannal mosdatja és fürdeti, tudatában annak, hogy a Diana-szappan epét, mézet és lanolint tartalmaz nagy mennyiségben.
6. Mert csak a Diana-szappanról győződtek meg a hölgyek és urak, hogy az arczról lemossa az összes pattanást és a nedves, izzadt bőrből származó mitessert.
7. Mert csak a Diana-szappan óvja meg az urakat attól, hogy a carbunculus és furunculus ne képződjék egy-két lemosás által.
8. Mert a Diana-szappan és Diana-crém 8 nap alatt lemossa az összes tavaszi szeplőt az arczról és kézről.

Tisztelt uram! Egész meséket beszélnék családomban az Ön Diana-crém és szappanja csodás hatásáról a szeplők és pattanások lemosására. Kérek én is egy Diana-crém és két Diana-szappant. Ha nálam is úgy beválnak, mint a többiekéknél, nagy reklámot csinálók Önnek. A küldeményt várom azonnal, utánvétellel.
London, 1909 január 8.

Üdvözléssel Charles Stiemmonds.

Tisztelt gyógyszerész ur! Kérek egy Diana-crém és egy Diana-szappant, de csak abban az esetben, ha tavaszi szeplőmet elveszthetem tőle. Barátnőmnek arca és keze tele volt nagy sárgás szeplőkkel a tőle hallottam, hogy a Diana-crém és szappantól eltelt. Utánvét mellett várom a szípfőszereket.
Páris, 1909 január 22.

Teljes tisztelettel Louise Riche.

Tisztelt gyógyszerész ur! Kérek sógorom és édes anyám részére három Diana-szappant és egy Diana fehér pudert. Alkalmilag jobb szappan és puder nem létezik a Dianánál. Legelőbb azt állítja, a ki használja.
Berlin, 1908 december 1.

Tisztelettel H. H.-né, mérnök neje.

- Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 f.
Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 f.
Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 f.
Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) 1 kor. 50 f.

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, drogériákban és parfümériákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5. sz.

(A legkisebb megrendelés is forduló postával utánvétellel eszközöltetik.)

14. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

FŐMUNKATÁRS
MIKSZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, ÁPRILIS 3.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egész évre — 18 korona.
Félévre — 9 korona.
Negyedévre — 4 korona.

A «Világkronika»-val
negyedévenként 80 fillérrel
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is eszandó.

Edvi Illés Aladár: Kiskunsági szélmalom.

TAVASZI TÁRLAT A MÜCSARNOKBAN.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT tavaszi kiállítása, amely április 1-én nyílt meg a Műcsarnokban, 498 műtárgyból áll, amely a magyar művészek úgynevezett téli termelése. A kiállításon nincsenek ugyan nagyszabású művek, de művészi színvonala bizonyosága a magyar képzőművészet haladásának. A kiállítás anyagából a következő jelesebb műveket mutatjuk be lapunk olvasóinak:

Magyar-Mannheimer Gusztáv egész falat foglal el szingazdag képeivel. Kedvenc tárgyat, a római Campagnát örökíti meg számtalan szingazdag tájképén. Mesteri alkotása «Kertünkben télen» című műve, amely nagy tudással örökíti meg a tél finom, szürke színeit és puhán adja vissza a friss hó pompásan megfigyelt árnyalatait.

Kacziány Ödön meleg érzéssel festett holdas hangulatai közül a legkiválóbb «Holdkelte a tengeren» című műve. A holdas hangulatok festését Kacziány oly nagy tökélyre vitte, hogy a téren úgyszólván egyedül áll, úgy megfigyelése finomságával, mint technikai tudásával.

Edvi Illés Aladár ugyancsak egész tájképsorozattal mutatkozik be. A Kiskunság szélmalmaikat örökíti meg valamennyi képén, me-

Bruck Lajos: Kastély irattára.

A MÜCSARNOK TAVASZI TÁRLATÁRÓL.

lyek közül különösen kiténik «Szélmalmok» című műve, nagy művészi tudással festett borongós hangulatával.

Bruck Lajos, ismert veterán festőnk, üde színekkel festette meg egy németországi «Kastély irattárát», mely alkotása méltán sorakozik kedvelt szalon-festőnk eddigi alkotásai mellé.

Szlányi Lajos, a szolnoki művésztelep kiváló tagja gazdag gyűjteményes sorozatából legnagyobb alkotását mutatjuk be, a «Balaton»-t, amelyen a művész pompás színekben örökíti meg egy júniusi meleg nap hangulatát, kiválasztván e célra a magyar tenger legfestőbb részét, a badaesonyi hegy öblét.

Túry Gyula, ez a sokoldalú művészünk, ez alkalommal kisebb képekkel jelenik meg a tárlaton. «Tanyai udvara» intim kis részlet az Alföldről, hangulatos és magyaros.

Gergely Imre meglepő keleti tárgyú műveinek legjobbjika a «Tuniszi vásár» című, amely a kelet szingazdag esti hangulatának minden árnyalatát művészi megfigyeléssel adja vissza, gazdagítva mozgalmal csoportokkal.

Udvary Géza, a fiatal gárda egyik legjelesebb tehetsége, «Heine» ezimű alkotásával megint nagyot haladt kitűzött célja felé. Lombok árnyában ül a halhatatlan költő, gondolatokba merülve. Egyöntetű zöldes hangulat uralkodik a képen, mely mintegy álomképpé varázsolja a művész sikerült alkotását.

Murányi Gyula fiatal szobrászunk parasztesoportjának «Kupaktanács» a ezime, plasztikus illusztrációja a falusi történeteknek. A sikerült alkotást Nógrádmegye adja ajánlékba a legkiválóbb magyar íróknak, Mikszáth Kálmánnak.

P. G.

VANNAK LEÁNYOK . . .

Vannak leányok, remegő szüzek, Csókot nem adnak soha senkinek. Vágyuk fehér, miként az imádságuk, Órangyal őrzi az álmuk, S tavasszal, ha a hóvirágok nyílnak S ébred a kert: magukban sírnak. Iyenkor szomorúk, halványak És völégényre várnak.

Vannak asszonyok, szomorúk, szüzek, Csókot nem adnak soha senkinek. Vágyuk biboros, mint az alkonyég, Szemükben hideg, szent csillaga ég Az eltemetett, elfeledett multnak. Ritkán mosolyognak. Sok titkot tudnak. A szavuk zengő, mint egy régi óra Finom útése. Kedves, szép halottak.

Becsukott kertek . . . alvó paloták . . . Lelkükben egy színes mesevilág Csodái múlnak és fakúlnak . . . Fák, mikről ismeretlen, nagy virágok Himporos szirmjai hullnak . . . Bennök minden áldás — és minden átok. Csak nagyon jól és nagyon rosszat láttak, Korán öszültek, korán elfáradtak, És bucsut mondtak a világnak . . .

Vannak leányok, remegő szüzek . . . S asszonyok, a kik semmire se várnak . . .

Erdős Renée.

ANNÁRA GONDOLOK.

A csillagokra gondolok És Annára, ki elszállt búcsu nélkül, A boldog, néma csillagokra, Melyek lenéznek mosolyogva Reám a babonás, bús téli égről.

A csillagokra gondolok, Melyeknek lánya régesrégi kiégett, Csupán fényük ragyog S Annára gondolok, Ki rám ujjongva nézett S egy csillagos ós éjén elhagyott.

A csillagokra gondolok, Kiegett, elshunt, tört csillagokra, Annára gondolok S a könnyem úgy ragyog, Mint elhunyt csillagok, ha ég az éji pompa!

Juhász Gyula,

A KONT-ESET.

— Fantasztikus regény a XXI. századból. —
Irta Szemere György. (Folytatás.)

Azzal megrázta a hatalmas úr kezét és sarkon fordult. Visszament a tanácsterembe és távol a pártsoportoktól, az utolsó széksorban letelepedett.

A miniszter ezalatt még egy ideig logettta az orrát és fejt, aztán elcsipett egy elég eszes mamelukot.

— Te Rusvay!
— Parancsolj, kegyelmes uram!

— Láttad, hogy Kontal beszéltem?
— Láttam. Jött ki belőle valami?
— Jött. Ennek az embernek nagy tervei vannak.

A mameluk sunyin mosolygott.
— Nagyon, tehát meg nem valósíthatók.
A miniszter csak vonagatta a vállát.
— Én is azt tartom, de ha nem sikerül is neki az utópiaja, a pártcsinálás sikerülhet neki. És épen itt van a kutya elásva: felrobbanthat bennünket.

A képviselő csavarintotta a fején.
— Csak nem fogunk utópiákat kergetni a kedveért, mi, komoly politikusok!
— Te hü vagy, — mondta a miniszterelnök, — de a többiek!

A többiek meg — vélte a mameluk, — legalább is okosak. Hüsz embert sem adok a vitéznek. Különben is — tette hozzá, — mit ért ő kigyelme a modern politikához!
— Többet ért hozzá, — mondta a miniszter, — mintsem hinni lehetne . . . Különben majd kitűnik a programjából . . .

Ezzel széjjel ment a két jóbarát s természetesen széjjelvitte a legújabb politikai szennazót is: Kont programot ad, Kont pártot akar csinálni, Kont népboldogítókat csapott fel, Kont itt, Kont ott, Kont mindenütt.

És csodálatos, a mily nagy volt egyebekben a vitéz nimbusza, a politika terén még csak komolyan sem vette a legősintébb bámuloja sem. 2001-ben annyira elposványosodott immár a közügyek tarlója, hogy szinte presztizsét veszítette, a ki rája lépett. (Szakasztott, mint Amerikában egy évszázad előtt.) Az volt a felfogás, hogy önzetlenül senki sem bolond magát kitenni annak a meghurcoltatásnak, a mi a legtisztább jellemet sem kíméli meg a kölcsönös acsarkodások klasszikus porondján, a politika czirkuszvilágában; arra legfeljebb azok vállalkozhatnak, a kik csak nyerhetnek, mert nincs mit veszteniök: a kétségbe esett ekszisztenciák. Legfeljebb még egy pár rajongó fantasztá, de ezek nem számítanak, mert a fantasztikának nincs súlyuk.

A képviselői körök közvéleménye, miután a Kont vasjellemben nem tudott kételkedni, önkénytelenül (bár be nem vallottan) ebbe a kategóriába sorozta a vitézt . . .

Kont teljesen tisztában volt azzal, hogy parázsba lépett, a mi az első lépésnél kissé meg fogja égetni a talpát, de azt ist tudta, hogy annál nagyobb lesz a hatás, ha látni fogja az ország, hogy miként a buddhista szentek, a végén mégis építézláb járja ez a tüzes mező . . .

A második lépéshez már erős várakozásokat fűzött Kont. Azt tehát nem volt szabad elhamarkodnia. Annak döntenie kellett további pályája sorsa fölött. Egy kiáltványon dolgozott már hetek óta (csakugyan azért zárkózott be a várkastélyra fölszentelése után is). A tervezettel régen elkészült, csak a klasszikus formáját nem találta még meg. E tekintetben számított a Lombos Keresztély tudására és tapasztalataira. Úgy vélte, egy sokat szenvedett, hányatott embernek igazabbak és közvetlenebbek a kifejezési formái, mert az olyan a lelkevel, a vérével is. És közelebb áll a mások telkének titkos rugóhoz is, mint az, a ki még nem érezte az élet tragikumát, örvényes mélységeit.

Mielőtt azonban Lomboshoz folyamodott volna, még Kincses mesterrel akart beszélni a peréről. Hiszen jóformán a per szubstrátumát sem állapították meg. Meg sem állapíthaták, mert hiszen fel kellett azt előbb fedezni. Kikutatni régi családi levelekből, káptalanok levéltárából, tudósok könyveiből . . . Általánosságban foglalkozott már a vitéz ezzel a témával, de hiteles okmányai nem voltak hozzá. Hát ezeknek a beszerzéséhez is jó hasznát fogja venni a hü nazaréusnak. Az majd összehordja az anyagot Kincses mesternek, feldolgozás alá; meg fogja állapítani azoknak a falvakkal jegyzékét, a melyek felett lefejeztetése előtt Kont, a kemény vitéz, uralkodott. És levezeti a családfáját, hogy konstatálhatók legyenek a ma élő örökösök. Az alperesek!

Kont persze nem számíthatott arra, hogy az egész hagyatékot az örökösök kezén találja ötszáz év után, azt is belátta, hogy az időközben idegen kézre jutott javakat harmadik személyeken keresni határos lett volna a komikummal, de a mire eddigi kutatásai alap-

ján számíthatott, az is roppant vagyonnak felelt meg. A Gábor gróf húszezer holdas dominiuma csak egy kis hányada volt annak . . .
. . . Kincses uram a Kont hívására azonnal megjelent a várkastélyban s általános vonásokban előterjesztette azt a merész tervezetet, a melyet a peres eljárás előirányozott mozzanatairól és esélyeiről felvett.

— A nagy uram szerencséje, — mondta egyebek között, — hogy precedens nélkül áll a jogigénye. Csodák törvényhozásnak és jogszolgáltatásnak nem szolgálhatnak alapul. A Kont-est egyedülálló, törvények, döntvények által el nem határolt, teljesen szabadon álló joganyag, a melynek elbírálása ennek folytán csak analógia alapján kísérelhető meg s ennél fogva tág teret ad a törvényt-magyarázatoknak, a bírói ösztönök és lelkiismereti benyomások érvényesülési szabadságának. Az ügyvéd feladata ebben az esetben ügyszólván a bírák lelkiismeretének befolyásolásában, az ad hoc egyezés szuggerralásában merül ki. Mert hiszen abszolút igazság úgy sincs, következésképpen mindig az veendő igazságnak, a mit az ember annak érez. A tétel, a melyből ki fogok indulni, — folytatta a híres ügyvéd: — *elő embernek nem lehetnek örökösök*. Következésképpen az utódok kezén található Kont-vagyon nem hagyatéki tömegnek, csupán res derelictának tekinthető. Alperesek ezzel szemben az elévülés jogalapjára fognak helyezkedni, a mi azonban a jelen esetben nem lehet perdőntő körülmény, mert az elévülés megszakításának vis major állott az útjában. A vélelem józan ész szerint csak az lehet, hogy nagyuram, ha teheti vala, tiltakozott volna a jóhiszeműleg hagyatéknak minősített vagyona átadása ellen, de miután ezt természetesen nem tehetta, a mulasztás jogi következményeinek súlyával meg nem terhelhető.

— A tulajdonbiztonság jogbölcséleti elmélete — ismerte be Kincses mester, — természetesen tökéletesen felfordul, ha egy évszázadok óta háborítatlanul birtokolt s többizben bona fide átöröklött vagyon elűtetik a birtoklók kezéről, de ezt az elméletet ugyis célszerűségi szempontok pattantották ki s növesztették jogi dogmává, következésképpen értéküket veszítik, mihelyest a magasabb célszerűségi szempontokkal jutnak összeütközésbe.

— Jogászai okfejtésemen kívül — jelentette ki Kincses, — főképen erre alapozom perünk kedvező esélyeit. Negyven-ötven családnak jóhiszemű birtokaiból való hirtelen kiborítása mindenesetre óriási kavarodásoknak lesz a szülője és látszólag egy jogi infámia benyomását fogja tenni, sőt a jogszolgáltatásba helyeztetik közbizalom megrendülését vonhatja maga után, de igen nagy kérdés (sőt nem is az, mert én és minden ember, a ki ismeri a tömeg pszichológiáját, biztosra vehetjük), nagy kérdés, mondom, hogy nem lenne-e még nagyobb zavar, esetleg valóságos államfelforgató forradalom okozója, ha a bírák nem állapítanak meg nagy uram peres igényét. A jog és igazság fogalmai — folytatta — a jelen században amúgy is egy erjedési, ujjáalakulási folyamatba kerültek. Az embernek (látván, hogy minduntalan változnak a felfogások igazságról, eszményről), nincsenek többé megállapodott, kialakult képzetei; az emberek, mondom, ebben az ideges korban inkább hajlandók érzéseiket követni, a melyekben ritkán esalatoztak, mint az eszüket, a mely minduntalan megcsalja őket. Már pedig — konkludált Kincses, — a tömeget kétségtelenül a nagy uram pártjára hajtja a szive. Gondviselészerű feltamadásának, úgyszólván isteni eredetének nimbusza (a mely a népek immáron a vérébe ment át s onnan többé ki nem irtható) egy oly hatalmi tényezővé fejlődött, a melylyel az államnak s a bíróságnak is számolnia kell, ha csak nem akarja az országgot forradalomba kergetni. A nép, nagyuram, — jósolta a srófos eszű fiskális, — nem fogja engedni a kigyelmed jussát az erőszakkal szemben sem; a század és minden idők e legheirésőbb perét tulajdonképpen nem is én, a nép fogja megnyerni. S ez rendén van így, mert a legfőbb igazság a néplelek igazsága, az, a mi a kodexekben van letéve, szükség-igazság, kiségitő eszköz csupán.

A nagyfejtű férfúnak hatalmas dialektikája és megtévesztő rabulisztikája bámulatra, de egyszersmind mosolyra ragadta a vitézt.

— Pompás ember kigyelmed, Kincses mester, — mondta. — Megvallom, én csak a közérzésre, a népre számítottam, de kigyelmed jogi alapot is tud az eset alá kanyarítani.

Kincses mester elnevette magát, csak úgy rengett a tokája, a midőn mondta:
— Nagyuram, úgy látszik, nem veszi komolyan a bírói kart.
— Miért? — kérdezte Kont.
— Ha egy olyan esetet bocsát az itélete elé, a melynek maga sem látja a jogalapját . . .
— Azt nem látom, — ismerte be Kont, — de azért ne tartson rozshiszemű perpatvar-kodónak. Mert mi a jogalap, a jog? Ha társadalmak reformáló, nemzetképző törekvésekkel és célokkal kerül szembe? Az egyén igaza, magánhaszna a köz, a társadalom, az emberiség kárára.

Kincses mester intett a fejével.
— Úgy van. Minden emberi érték relativ. Az ember végezdje, a míg világ a világ, örökké az lesz: a sok értéktelen érték lehető legtöbbetesebb felbecsülése, hogy a sok rossz közül mégis a legjobbat választhassa ki . . .
Ezután a részletek megbeszélésére tértek át Kont vitéz és ügyvédje.

Kincses mester arra nézve, hogy összeállítsa a Kont-javak leltárát s a bírlakók (alperesek) lajstromát, már megtette az első lépéseket. Genealogusai az Országos levéltárban, a somogyi, zalai, vasmegyei, veszprémi megyei székhelyeken, Nagyváradon, Esztergomban a káptalanoknak, mint régi hiteles helyeknek archivumában megkezdték a pornyelő munkát.

. . . Azonban — ígerte megbízójának, — addig sem fog pihenni, míg ez a munka tart: befejezi a negyven ivre tervezett igénykeresetet és egy kötetes essayt is ír a Kont-esetről, mint jogi unikumról, a melylyel még intenzívebbé szándékozik tenni a várható kedvező közhangulatot.

A honoráriumra nézve Kincses, Kont tiltakozása ellenére is, ragaszkodott első kijelentéséhez, a mely szerint teljesen díjtalanul viendő a pert, sőt a magából előlegezi annak körülbelül 500,000 koronában előirányozható költségeit is.

Egyebekben azt ajánlotta Kontnak, hogy senki előtt ne nyilatkozzék a per érdemében, ne provokálja a szkeptikusokat s térjen ki az olcsó kíváncsiságnak.

Ezzel aztán ajánlotta magát Kincses doktor, hazament és folytatta, a hol elhagyta az igénykeresetet . . .

A vitéz ellenben ismét bezárkózott egy napra s programján törte a fejét. Akkor, úgy vélte, teljesen elkészült az anyaggal, hozzá lehet látni végleges megformulálásához. Magához kéréte Lombos Keresztélyt.

— Lombos uram, fogja ezt a dolgozatot, tanulmányozza mindaddig, a míg nem ment át a vérébe, azaz stilizálja meg olyformán, hogy az utolsó analfabéta is megérthesse. Bontsa fel a fogalmakat alkotó elemekre s a meghatározásoknak csak essentialia propriaumait használja fel, hogy a kifejezések világosságát és erejét ne zavarják meg homályos és farszító absztrakciók. A hézagokat inkább példázatokkal töltsék ki. És tegye bele a koncepczióba egész lelkét, valamint én is beletettem az enyémet.

— Értem, — mondta a nazaréus halkan.
— Hát engedem ért-e? — kérdezte Kont vitéz.
— Sejt-e valamit az én lényemből?
— Azt hiszem, — válaszolt Lombos, — hogy immár meg is fejtettem azt a nagy problémát, a mi körül tilagotódvá botorkál az egész világ, előttem nem titok többé a nagy uram gondviselészerű kiválásának genezise.

— És meg tudja érteni a multamat?
— Meg.
— Belát a jövőmbe is?
— Igen.
— Tudja, miért perelem a Kont-vagyon?
— Hogy elvegye azoktól, a kik nem tudják kellőképpen megbecsülni s odaadja azoknak, a kiknek második Itenik a föld.
— Kont megragadta a nazaréus kezét.
— Oh, mily jó, — mondta, — hogy immár nem vagyok egyedül.

(Folytatása következik.)

Murányi Gyula: Kupaktanács. (Nógrád vármegye ajándéka Mikszáth Kálmánnak.)

A MŰCSARNOK TAVASZI TÁRLATÁRÓL.

VASÁRNAPON.

Elbeszélés. — Irta Kortsák Jenő.

Mihalesik István, a szorgalmas kiskereskedő egy szép vasárnapi nap reggelén így szólt az ebédlőben egybegyűlt családtagjaihoz:

— Gyerekek, gyönyörű az idő. Ma kimegyünk a Zugligetbe. Készítsétek az elemóziát! A gyerekek, Pista és Milike tapsoltak örömmel, Mária asszony azonban agódvá azt kérdezte:

— Vajjon nem lesz-e eső?
Mihalesik István kinézett az ablakon. A két, emeletes szomszéd-ház között egy tenyérnyi darab látszott az égből. Ez a kis darab ég gyönyörű, mosolygó kék színű volt. Arany napsugárháló ragyogott előtte és az aranyhálón időnként szelid, lágy imboldogással puha tollvankoshoz hasonló felhők usztak át, aztán eltűntek a magasabbik ház keménye mögött. Utána hosszú ideig tisztá, erősen ragyogó kékség volt az ég.

Mihalesik István sokáig nézte a kis darab eget, végre óvatosan, meggondoltan így szólt:
— Az ég tiszta, de néha felhők szállnak a Kas-ház keménye felett. Az első mindazonáltal nem bizonyos. Mindenesetre ne felejtsetek el az esernyőket.

— Kitiűnő lesz — mondta Pista, a ki még sohse volt a Zugligetben, Milike pedig hosszasan és sokatmondóan az anyjára nézett.
Mihalesikné asszony megértette a lánya pillantását és kissé elfogultan és alázatosan így szólt megint.

— Úgy gondolom, illendő dolog volna, ha Aczél urat is meghívjuk.
Mihalesik úr kissé elkedvetlenedett. Egy ideig hallgatott, ismét kinézett az ablakon és ebben a helyzetben, félíg elfordulva ezt felelte:
— Megmondtam már, hogy nem nagyon kedvelem ezt az embert. Büszke és sokra tartja

magát. De ti bátorítottátok fel, ha illő dolognak tartjátok, hívjátok meg.

És így Mária asszony Aczél urat is meghívta. Aczél úr az ebédlőből nyíló szobát bírja bérben Mihalesikéknál. Szőke bajuszú, zömök termetű, elkölően öltözködő ember volt, foglalkozására nézve gőzmalmi tisztviselő.

— Aczél úr, — mondta Mária asszony, — ha nem tud a mai napra kelmelesebb szórakozást, jöjjön velünk a Zugligetbe.

Aczél úr könnyedén meghajolt.

— Kelmelesebb perczeket nem tölthetek sehoh a világon, mint az önök társaságában. És Milike előtt is meghajolt.

Milike elpirult örömeiben. Ők már egy év óta szerették egymást. Reménytelenül.

Mihalesik úr kereskedőt szeretett volna vőnek, ő nem kedvelte az értelmi foglalkozáson levőköt. Sokszor vitakoztak arról Aczél Jánossal.

— Az önök munkája, — mondta Mihalesik — gépies munka. Betöltik a rovatokat, aláírnak és összeadnak. Mindenki meg tudja csinálni. A miénket nem. Ide ravaszág kell, emberismeret, sőt ismerni kell a világpiacot. A ki ügyetlen, az elbukik. Az önök foglalkozását az ügyetlenek keresik, a kik a maguk lábán nem tudnak járni.

Aczél János szeliden és elnézéssel szokott az ilyenre felelni.

— A világ kezdete óta úgy volt, — mondá — hogy az alantasabb társadalmi osztályon levők a felettük állókat becsülni, lebecsülni igyekezték. Az irigység beszél önékből. A szellemi munka minden esetre magasabrendű munka. Az arra való hajlam vele születik az emberrel. Bennem már korán megnyilatkozott. Mindig kerültem a nem szellemi foglalkozáson levők társaságát.

Mihalesik István nem kedvelte Aczél Jánost és bár sejtette a közte és leánya közt szövődő

Kaczányi Ödön: Holdkelte a tengeren.

viszonyt, hivatalosan nem akart tudomást venni róla.

A nők ellenben imádták Aczél Jánost. — Aczél úr, — az ön izlése bámulatos — mondta Mária asszony, mikor Aczél a kirándulásra felkészülve megjelent közöttük.

Piros nyakkendőt viselt, fehér mellényt és pepita kockás zakettet. A bajusza, a szőke, selymes bajusza illatos volt és merészen, katonásan felfésülve odasimult az arcához. Rögön Milike elé lépett és gáláns meghajlással felajánlotta karját.

— Végre megindultak. Az ifjú pár elől ment, az öreg házaspár mögöttük lépdelt, mellettük gyalogolt Pista, a ki az elemőziával megtöltött barna gyékénykosarat czipelte.

Meleg nyári nap volt. Az emberek tikkadtan pihegve, a házak árnyékát keresve, lustán, álmosan gyalogoltak, az idősebb urak és asszonyok apró papir-legyezőkkel hűsítették kipirult arcukat. A villamos-kocsik tömve voltak színes, fátolszerű ruhába öltözött asszonyokkal, szalmakalapos férfiakkal. A gyalogjárók mentén félmeztelen gyerekek szaladgáltak, versenyt futottak a villamossal és zöldmázos korsójukból árulták a langyos, esőszagú vizet.

Magyar-Mannheimer Gusztáv: Kertünkben télen.

— Meghalok, ha nem lehetek a maga felesége.

A villamos zakatolva, óriási ugrásokkal rohant a Zugligeti-úton. Arany napsugarakban fürdő gesztenyefák, világos zöld színű halmok, piros fedelű házikók suhantak el az ablak előtt. Az utasok vágyódva, a hűs erdők felé sóvárogva néztek ki az ablakon, s alig várták, hogy kijuthassanak, hogy eltűnhessenek a zöld bokrok közé vezető tarka kavicsos úton, hogy virágot téphessenek és koszorút fonhassanak.

Mihalek István derűsen mosolygó szemmel mesélte a feleségének.

— Úgy-e, husz éve nem láttuk az erdőt? Szép idő. De ma kiélvezzük. Mindig imádtam a mezőt, meg a fákat. Sajnos, városi emberek vagyunk. Vajon elég lesz-e az elemőzia? Jókedvű volt és megelégedett. Husz évvel fiatalabbnak érezte magát. Eszébe jutott a fiatalsága és vidám, hunczut históriákat mesélt egy komoly arcú uriembernek, a kívül néhány perccel előbb megismerkedett.

Aztán kiszálltak a füledt, olvadt levegőjű kocsiból és kiléptek a sárga kavicsokkal telehintett erdei útra.

A fakó, vértelen városi szín néhány pillanat alatt eltűnt róluk. Enyhe rózsaszín pír borította az arcukat, erősen lihegve, szuszogva mászták a tarka virágos, fűmögő, sárga néhikkel teli dombokat. Fürödtek a napsugárban, az erdő párák lehelletében, a lekaszált, száradni kezdő, nedvekkel teli fűnek bódító

— Pompás lesz odakünn — lihegte Mihalek úr, — mindig szerettem a természetet.

Most már a villamoson ültek. Aczél és Milike egy sarokba külön húzóva beszélgettek.

— Ma jó kedve lesz apának, — ma megkérem kezét — mondta Aczél úr szerelmesen.

Milike lesütötte a szemét, sóhajtott s így felelt:

— Istenem, csak már túl lennénk rajta. Apának különös szigorú felfogása van az értelmi osztályhoz tartozók iránt.

Aczél úr lovagiasan, de energikusan így szólt:

— Milike nagysád, — igaz, hogy a kegyed édesatyja utcájának, sőt a szomszédos környezetnek is első kiskereskedője, de elvégre — fisztelettel legyen mondva — mégis büszke lehet, ha egy az értelmi pályán működő vőt fogadhat a házába.

Milike büszkén és szerelmesen ragyogó szemmel nézett Aczél Jánosra.

Megint megcsodálta gyönyörű, gondozott szőke bajuszát, piros nyakkendőjét, illatos pómadétól fényes haját. Meleg, szerelmes vérhullám szökött a fejébe és pirosra festette fehér üde arczoskáját és parányi fülecskéit. Körülnézett és miután meggyőződött arról, hogy nem látja őket senki, beletette kezecskéjét Aczél kemény férfi kezébe s halkán, elfogultan így szólt:

illatában. Kegyetlenül csillogó szemmel letépték a gesztenyék levelét s koszorút fontak belőle.

Aczél és Milike egymásba karolva, ruganyos, mőkus-szőkésekkel kúsztak felfelé a hegyen. Mikor felértek, vidáman, boldogan nevettek.

Milike fehér kendőjével integetett az öregeknek.

Az öregek zihálva, puhogva mászták a meredeket. Az arcuk derűs volt, fiataloknak érezték magukat.

— A virágok, ibolya, ha nem csalódom, — mondta Mihalek úr. — A felesége lehajtott érte, leszakította és a férje gomblyukába tűzte, aztán a mellébe vágott.

— Öreg bolond, — mondta.

Most elérzékenyültek és lassan, szótlánul kapaszkodtak a hegyre. Egymásba karoltak és kissé reszkető lábakkal, de nagyon boldogan közeledtek a tető felé.

A fiatalok már várták őket.

— Ma megkérem a kezét, — mondta Aczél úr határozottan.

Izgatottan, türelmetlenül várták az öregeket.

Pista felterítette a gyöpre a fehér abroszt, s nagy szakértelemmel elhelyezte, csoportosította az elemőziát.

Köréje telepedtek és enni kezdtek. Lassan,

Tány Gyula: Tanyai udvar.

megesőlt a lányát. Aztán megtörölte a szemüvegét. Mihalek úr boldogan zokogott. Pista nem tudta, hogy miképpen viselkedjék.

asszony ellágyulva, mélyen megindulva hallgatta. Az ifjú pár csöndben, megilletődve ült egymás mellett. Milike nagy karéj vajas kenyéret készített Pista számára.

Az erdőből egyre hangzott a pinyőke szava. Aranytollú cikázó sárgarigók játszottak, kergetődztek a hegyes jegenyecsúcsok fölött. A virágok pazar bőkezűséggel lehelték kábitó, édes illatukat.

Mikor a fák sudara vörösödni kezdett, hazafelé indultak. Lassan, megelégedetten mende-géltek. A jegyespár most már egymásba karolva, szorosan egymáshoz simulva lépett. A szívük csordultig tele volt kitörni akaró szerel-mel. Minden fordulónál megálltak, s ha az öregek nem látták, csökölöztek.

Pista tapintatosan félrefordult ilyenkor.

— Istenem, milyen gyorsan öregszik az ember, — mondta Mihalek úr és hosszú idő után ismét felajánlotta a karját a feleségének.

Így mentek hazafelé.

Ekkor váratlanul, mint a derült égből a villám, közibük furakodott a rosmájú véletlen és megbontotta közöttük a békés harmóniát.

A villamoson egy úr nézegetni kezdte Miliket. Vörös arcú, impertinens nézésű idősebb úr volt és kitartó, szemtelen nézéssel meredt Milike finom, zavartan piruló arcára. A kocsiban ülő békés, fáradtan hazatérő polgárok valamennyien látták a vérlázító merényletet

Szlányi Lajos: Balaton.

jóízűen ették a hideg sültet és nagyot ittak rá a piros, kissé csipős ízű borból.

Mihalek úr asszony jószágosan, biztatón mosolyogva osztogatta a fehér kenyérdarabokat. Aztán intett a szemével Aczél úrnak.

Aczél úr köhintett egyet és megszólalt:

— Igen tisztelt Mihalek úr!

Mihalek István megértette, hogy miről lesz szó. Feltette a szemüvegét. Nagy csend volt az erdőben. Fölöttük ragyogott a napfényben szikrázó égbolt.

— Igen tisztelt uram! — mondta Aczél János kissé sápadtan. — Van szerencsém megkérni a leánya kezét. Már régóta szeretjük egymást. Tisztességes, művelt ember vagyok, a jövedelmem is elegendő. Tudom, hogy Mihalek úr kevéssé becsül, mert nem vagyok kereskedő. Elvégre miránk is szükség van. A lánya szeret és boldog volnék, ha a feleségem lehetne.

Elhallgatott és zavartan kivörösödvé várt. Az erdőben egy pinyőke énekelt. Az öregasszony reszkető kézzel hajtogatta az asztalkendőket. Pista szegyenkezve az abroszra süttötte a szemét. Milikének pityergésre állott a szája.

Mihalek úr köhintett és gyors mozdulattal rendbeszedvén a bajuszát, így felelt:

— Semmi kifogásom nincs, kedves Aczél úr. Sejtettem a dolgot. Tudom, hogy becsületes ember és szeretni fogja a feleségét. Oszinte ember vagyok és bevallom, hogy jobb szerettem volna kereskedőt vőnek. Önök, a kik az értelmiséghez sorozzák magukat, nem tisztelnek bennünket eléggé. Ez nem helyes... De ember tervez, Isten végez. Jól viseljétek magukat. Na! Szervusz!

Kicsit elérzékenyült, öreg, ráncos szeme elhomályosult. Kezet fogott Aczéllal és kétszer

Gergely Imre: Tuniszi vásár.

Udvarny Géza: Heine.

és felháborodva, kissé megrémülve készenlétbe helyezkedtek. Kínos percek teltek így el.

Végre felállott Aczél János és keményen, élesen így szólt a monoklis úrhoz.

— Uraságod gazember...

— Igaza van — mondta Mihalesik úr, — igenis, igaza van. — És a többiek is, a békés, jámbor polgárok, a nyugodt, álmos családapák egyszerre felébredtek fáradt, ernyedtt állapotukból és görcsösen megmarkolva botjukat, durván és kegyetlen haragtól csattanó hangon ismételték:

— Igen, gazember!

A monoklis úr hidegen, megvetően körül nézett s gúnyosan azt kérdezte Aczél Jánostól:

— Számíthatok elégtételre?

— Ime a névjegyem — mondta Aczél úr. Szép szöke bajusza idegesen remegett.

A vörös arcú idegen gögösen, megvetően körültekintett és leszállt a kocsirol.

Ekkor kitört a felháborodás.

Egy pillanat alatt jó ismerősök lettek mindannyian. Gyűlölködő, elkecseregett hangon szidták az elkelő idegent, a ki aljas, vérlázító viselkedésével megzavarta a nyugalomukat és részvételtjes, bátorító szóval vigasztalták Milikét, a ki sápadtan, riadtan, szégyenkezve bújt az anyja oldala mellé. Piros szájaeskája reszketett a rémületől és felindulástól.

— Alávaló, — mondta Mária asszony.

— Ezért fizetni fog, — kiáltotta Aczél úr dühösen.

— Ilyenek ők mind, az elkelők. Azt hiszik, minden az övék, — mondta egy szájalmasan vékonynyakú idősebb hölgy, a ki biborvörös rózsákat viselt a kalapján.

— Most még párbajozni is akar, — kiáltotta felháborodva egy nehezen lélegző, igen kövér úr.

— Állok elébe, — mondta Aczél, mindenre elszántan.

— Polgár ember nem párbajozik. Az a

katonák és előkelők szokása. Ostobaság — szólt közbe most nyugodtan Mihalesik István. — Mi kijelentettük az illető úrról a véleményünket és ezzel az ügy el van intézve. Butaság!

— Igaza van, — mondta a kövér úttárs és a vörösrozsás asszony. A többiek is helyeslőleg bólogtak a fejükkel.

— Nincs igaza, — felelte Aczél János. — Itt becsületsértés történt. Ezt csak fegyverrel lehet elintézni. Így kívánja a becsület.

Mihalesik indulatba jött.

— Ostobaság! — kiáltotta, — polgárember nem párbajozik. Én sohasem párbajoztam. Ki mondja, hogy nem vagyok becsületes ember?!

Körülnézett. Széles, gömbölyű arca sugárzott a becsületességétől.

Mindnyájuk arczán meglátszott, hogy egy véleményen vannak vele. Aczél úr kidüllesztette a mellét és kissé fenhéjazó hangon így szólt:

— Mi nekünk más a felfogásunk a becsületbeli ügyekről. Engedd meg, kedves apa, hogy ebben az esetben a saját elveim szerint cselekedjem.

Mihalesik Istvánnak kipirosodott az arca.

— Az én családban csak egy felfogás lehetséges a becsületről. — Mellére ütött. — Az én felfogásom. A ki nem ezt vallja, az nem lehet a családom tagja.

— Én pedig nem engedek, — mondta Aczél úr sápadtan.

Ez a kijelentés élére állította a helyzetet. Mindenki érezte, hogy a Mihalesik-családra szomorú napok következnek.

Szomorúan, sápadtan ültek egymás mellett, mint a hideg esőtől megtépázott madarak. A jövőt sötétnek és reménytelennek látták. Másnap Mihalesik István kijelentette, hogy ha a párbaj megtörténik, Aczél János nem lesz a család tagja.

— A mitől félted, megtörtént, — mondta. — Ön többre becsüli önmagát, mint bennünket. Ilyen embernek nincs helye a családban.

Mindenki tudta, hogy ez meg nem változtatható ítélet. Aczél dacosan összeszorította ajkait s így szólt Milikéhez:

— Ha belehalok is, nem engedek. Nekem elveim vannak.

Milike egész nap sirt.

Mária asszony kétségbeesetten járt-kelt a lakásban s egyre ezt hajtogatta:

— Istenem, Istenem, kellett ez nekünk? Pista Aczél úrhoz pártolt.

A segédek, a házban lakó orvostanhallgató és egy ilyen ügyekben jártas jogász, egész nap fargyaltak. A párbaj a következő napra volt kitűzve.

Megérkezett az utolsó éjszaka.

Lefekvés előtt így szólt Mihalesik úr:

— Tisztelt Aczél úr, a lányom csak abban az esetben lehet az önc, ha a párbaj meg nem történik. Mondjon le. Ön a fiatalabbik, be kell látnia, hogy családapái tekintélyemet fenn kell tartanom. Aczél úr hidegen, udvariasan meghajolt s így szólt:

— Sajnálom, — és visszavonult a szobájába.

A család egyedül maradt. Némán, kétségbeesetten ültek az asztalnál. A lámpa homályosan világított, hosszú, barátságatlan árnyak mozogtak, kergetődztek, birkóztak a falon. A képek, a máskor barátságosan mosolygó, kedves családi képek felismerhetetlenül megváltoztak, kellemetlen, fájó emlékeket juttattak fel, keltettek életre az emlékekben.

Megérkezett az utolsó éjszaka.

Mindenki lefeküdt és mély, nyomasztó álomba merült. Csak Milike nem tudott aludni. Magára vette világoskék pongyoláját, a melyekben először tetszett meg Aczél úrnak

és elárasztotta velük a szobát és körülsimogatta Milike fehér, bánatos arczát. Aztán lassú, méltóságos léptekkel átsétált a Kas-ház és a Glaser-ház közti kis égi térségen és eltűnt az elsötétülő hideg házfalak mögött.

Megint besötétedett.

Milike fáradtan, mélyen lélegezve aludt a karosszékben. Álomában finom mosolygás űlt a szájaszélére. A holdvilág bohó, könnyű álomba ringatta.

Korán reggel kopogtattak az ajtón. Milike mély álmából felébredve, ijedten körül nézett.

A két segéd lépett a szobába. Fekete ruhát viseltek és ünnepélyes hangon üdvözölték. A szomszéd szoba ajtaja is kinyitott és belépett Aczél úr. Ő is fekete ruhát viselt, az arca hideg volt és mindenre elszánt. Mindenki betódult a szobába.

Milike a szívére szorította a kezét. A feje szédült, úgy érezte, hogy meg kell halnia.

Az orvosnövendék ünnepélyesen meghajolt Aczél úr előtt és kimért hangon így szólt:

— Uram, fájdalmas hírt kell önnek közölnöm. A párbaj közbejött körülmények miatt elmarad. Nemes ellenfelünk ma éjjel hirtelen elhunyt.

Csönd volt a szobában, aztán megszólalt Aczél úr. A hangja komoly volt és lovagiast

Március 26-án ünnepelte fennállása 25-ik évfordulóját Fiumében az ifjkorában elhunyt Klotild főhercegnő, József főherceg leánya, születésekor alapított «Asilo Clotilde» egyesület, mely állandóan 160 szegény gyermeket lát el ruhával, étellel s magyar és olasz nyelvben való oktatással. Klotild főhercegnő asszonyt az ünnepen gróf Szirmay Sarolta udvarhölgy képviselte. A felső kép a menhely épületét, a középső a gyermekek fölronulását, az alsó a gyermekek csoportját mutatja be az ünnepi vendégek közt.

A FIUMEI «ASILO CLOTILDE» JUBILEUMA. — Jely Gyula felvételei.

Ferencz Ferdinánd főherceg trónörökös március 15-étől 18-ig részt vett a székelyi Mailáth Stefánia grófnő (szül. Prandau bárónő) dolnji-miholjaczi birtokán rendezett szalonkavadászon. A trónörökös e négy nap alatt 67 szalonkát lőtt, a mely ritka eredményből egy napra, melyen az egész vadásztársaság 130 szalonkát ejtett el, valószínű rekordszámba menő 34 darabnyi zsákmány esett. A vadásztársaság, melyet képeink ábrázolnak, 12 nap alatt összesen 515 szalonkát ejtett el. Alsó képünkön, balról jobbra haladva gróf Mailáth József, báró Rumerskirch kapitány, gróf Mailáth György, gróf Mailáth Lászlóné, gróf Hadik János, Ferencz Ferdinánd főherceg, gróf Wallis ezredes, gróf Mailáth László, gróf Mailáth Nándor, báró Wimpffen őrnagy, Mihalovich Antal volt főispán láthatók. — Felső képünk reggelinél mutatja be a társaságot.

A DOLNJI-MIHOLJACZI VADÁSZATOK. — Goldberger Rezső fényképe a «Vasárnapi Ujság» részére.

TAITU-UIZERÓ ABESSZINIAI CSÁSZÁRNÉ, MENELIK ÖZEVEJE.

— Sajnálom, — mondta, — de így jobb neki, mert gölyömmel a testében talán tovább szenvedett volna.

Milike boldogan mosolygott.

Hat hét múlva megtartották az esküvőt.

SALAMON KIRÁLY UTÓDA.

Menelik.

Afrikának, a sötét világréznek északi részén nagy válság forróláza fut végig egy óriási birodalmon, Abesszinián. Meghalt II. Menelik császár, a Negusz Negeszt, az etiópiai királyok királya, Abessziniá császára, böles Salamon király utóda. Meghalt, miután 23 éven át ült Soa királyságának öröklött trónján és újabb 21 év óta császára volt egész Abessziniának. Közvetlenül fiúutóda nincsen; trónjának örökösévé még életében unokáját, a 13 évesnél nem sokkal idősebb Lidj Jaassu herceget nevezte ki, hatalmát pedig régóta megszerzte s egy év óta, nagybeteg, egészen a kezébe adta második feleségének, Taitu-Uizeró császárnénak. S most el kell dölnie, hogy erős akarata, mely több mint két évtizeden át tekintélyt és rendet tartott birodalmában, képes lesz-e sirján túl is éreztetni hatását.

Menelik császár büszkén vallotta magát Salamon király utódának s birodalmát Afrika minden országai közt az egyetlennek, mely a keresztény időszámítás első százada óta meg tudta óvni függetlenségét és keresztény vallását. Ósi hagyomány és néprajzi valóságok tartották ébren Menelik nagy származásának hitét Abessziniában. A hagyomány szerint már az ó-testamentom korában foglalta el Abessziniá trónját Menilek király, böles Salamonnak, a zsidók királyának és Sába királynőjének szülötte. Sába ama királyasszonyának, ki hírére hallva Salamonnak, „eljöve, hogy megkíséresse őt nehéz kérdésekkel; és beméne Jeruzsálembe igen nagy sereggel és tevékkel, a melyek hoznak vala fűszerszámokat, igen sok aranyat és drágaköveket, és Salamonhoz méne és szóla vele mindenekről, a melyek a szívében voltak... És Salamon király ada neki mindent, a mit csak kívánt és kért tőle, azokon kívül, melyeket gazdagságához képest ada neki. Annak utána Sába királynéasszonya megtéte, és méne az ő földébe szolgálvaival egyetemben.”

A legenda még tovább szövi azt, a mit az ó-testamentomban a Királyok könyve beszél. Menilek, Sába királynőjének fia, vitt magával új hazájába Palesztinából való zsidókat is, s az Abessziniában sok keserves üldözés közben most élő zsidók, a falasák, e palesztinai ősök utódainak mondják magukat. Az etnográfia nem ad nekik igazat, mert fajuk nem semita faj, s inkább az abessziniái-felföld régi hamita benlakóihoz tartoznak, kik valaha régen fölvetették a zsidó hitet. De a hagyomány nem vet számot ez ellentmondással s beszél tovább, hogy a falasák hosszú időközön át éltek saját fejedelmek alatt, külön kis államokat alkotva, a többi közt egyet a Szimen nehezen

II. MENELIK NÉGUS, ABESSZINIÁ CSÁSZÁRA KISÉRETÉVEL. (Balján a trónörökös.)

hozzáférhető hegyvidéken is. Ez az ország szülte a regéjökbeli — szépségéről, becsúvárról és kegyetlenségéről egyformán híres — Judit hercegnőt (Eszter néven is említi a hagyomány), ki úgy 900 körül Krisztus születése után meg akarta buktatni a böles Salamon királytól származó uralkodóházat és ki akarta irtani a kereszténységet. A császári családnak majdnem valamennyi tagja, számra állítólag mintegy négyszáz, egy csapásra a kezébe is került. Előbb fogva tartotta őket egy megvívhatatlan hegy ölében, aztán felkötöztetett mindannyiukat. Csak egy hercegnőt mekkülhetett Soába, ez aztán tovább virágoztatta böles Salamon törzsökét, mely 1270-ben ismét elfoglalta a királyság trónját. Így szól a hagyomány, melybe már a történelem is belekapcsolódik.

Ennek az ősi törzsnek utolsó férfinakjára volt Menelik, Heila Meleotnak, Soa királyának fia. Huszonkét éves korában, 1866-ban lépett Soa királyi trónjára s mert tehetséges, becsúvágyó ifjú ember volt, de talán azért is, mert különbnek érezte magát Etiópia minden királyánál s hűbéruinál, az abessziniái császároknál is, jó korán észrevette és figyelemmel kísérte a birodalmi trón körül leselkedő végzetet. Látta II. Tódor császárt, az első reformátort, Abessziniá négusai közt, ki megnyitja birodalmának kapuit az európai műveltség előtt, de aztán mégis visszatér a zsarnokság útjára. Látja bukásában, midőn körülzárta az angoloktól Magdala várában, pisztolylövéssel vet véget életének, melynek tragikuma a következetlenség volt.

Látja Tódor utódát, János négust, a ki jelentékeny ember volt, ép úgy, mint előde a trónon, de az európai szellemmel, mely Egyiptom felől intett Abessziniá felé, ellentétbe helyezkedett s végre Angliától magára hagyva, az új prófétaival, a mahdival vívott harcokban vesztesül maradt s 1889-ben ő maga is életét veszítette Makallénál. Menelik, Soa királya, elég hamar felismerte hivatását ép úgy, mint azt, hogy Abessziniát csak a haladás útján

lehet erejében és hatalmában megtartani. Ennek következtében Egyiptomhoz szított, de sietett meghódolni Jánosnak, midőn az megszalasztotta az egyiptomi herceg seregét. Meghódolt neki, sőt feleségül vette lányát s az abessziniái trón várományosa lett. Hűsége nem tartott sokáig, mert alig hogy megszállották az olaszok Massauát, Menelik már az olaszokhoz húzott, fegyvert és támogatást fogadott el tőlük s kiesőppent a trónörököséből, midőn János császár váratlan halála után Mangása tigréi király, a császár természetes fia lépett Abessziniá trónjára. Menelik most már nyíltan és fegyveresen az új császár ellen fordult, el is üzte trónjáról s 1889-ben veje, Mikael rász és főképen az olaszok segítségével, Abessziniá császárává koronáztatta magát. Az olasz segítséget úgy szerezte meg magának, hogy szerződéssel elfogadta Abessziniára néve az olasz védnökséget.

Utóbb megbánta ezt a lépését s midőn érezte, hogy hatalmában megerősödött, igyekezett megszabadulni az országát és őt magát mélyen megalázó olasz szerződéstől. De hiába fordult (1893-ban) Európa uralkodóihoz, hogy szabadítsák meg Olaszország gyámkodásától, melynek közvetítése és beleegyezése nélkül szerződéseket sem köthetett más országokkal. A legtöbb európai fejedelem válasza sem méltatta az afrikai császár kérelmét. Most aztán elkövetkezett az, a mi elkerülhetetlené vált: Menelik a fegyverek erejére bízta a vitás kérdés elintézését. Haborúja Olaszországgal még élénk emlékezetében lehet a legtöbb olvasónak. Az 1896. évi aduai esete, melyben Olaszország harmadfélszáz tisztjét és majdnem nyolcezer katonáját veszítette el, véget vetett az olaszok fenhatóságának s az addisz-abebei béke ugyanabban az esztendőben teljesen független császársággá nyilvánította Abessziniát. Menelik tekintélye e haború után hihetetlenül nagyra nőtt. Az európai hatalmak, melyek előbb szóba is alig álltak vele, siettek elismerni őt. Anglia és Franciaország versengve keresték kegyét kereskedelmi szerződésekért

és vasúti engedélyekért, az orosz császár pedig fényes követséget küldött udvarához.

Csak otthon, Abessziniában állt nehezen helyre a béke. Mangasa, az előzőtt négus, ki most kénytelen volt beérni a tigréi alkirálysággal, 1898-ban pártot ütött ellene. De Menelik, Makonnen rász, az aduai győző segítségével, engedelmségre szorította és Mangasa a következő évben kénytelen volt Addisz-Abába, a négus fővárosába menni és személyesen tenni le a hűségesküt Menelik kezébe. És Abessziniá e viharos évek elmúltával a béke hosszú éveinek áldásához jutott. Külső ellenség nem fenyegette, az ország belső rendjét tartósan nem háboríthatta meg semmi. Menelik négus pedig a haladás útján fejlesztette tovább nagy birodalmát. Abessziniának van már vasútja Dsibutitól Kelet felé Harrar tartományig s újabb vasutaknak terve is készen áll. A hegyvidéken nyolcezerszáz kilométer hosszú táviródrót húzódik végig s van Abessziniának néhány telefonvonala is. Az ország hadereje haború esetén kétszáz ezer főnyire emelhető fel, s új ágyúkkal, elsőrangú modern puskákkal van felszerelve. És Abessziniá egyike a világ legtermékenyebb országainak, bár természeti kincsei még mindig kiaknázatlanok. Termékeny mezőségein buján tenyész a szőlő, búza, árpa és kukorica. Az alsó Mareb és

ZÁSZLÓ-ERDŐ.

KOSSUTH BESZÉL.

FEBÉRRUHÁS LÁNYOK A VASUTNÁL.

Takarzó meleg völgyeiben egészen forróvívi növényvilág tenyészik: a tamarindusok fajai, füge, majomkenyérfa, vadgyapot, olaj, gyömbér és sok drága fűszer. Kaffa tartomány a kávé őshazája.

Állatvilága a legértékesebb fajokban gazdag. Bányái sok aranyat, vasat, kőszén, kénst és söt rejtnek. Menelik uralkodásának elején meghívta fővárosába II. svájci mérnököt, — utóbb miniszterelnökévé is tette, — hogy tiszta képet szerzhessen országának természeti kincseiről. Kiaknázásuk még a jövő feladata lesz, s Abessziniának 1905-ben, roppant gazdagsága és nyolcezer milliónyi népe ellenére, nem volt nagyobb a kivitele tizenhat millió, a behozatala tizenegyedfél millió korona értékűnél.

A haladásnak legnagyobb akadályául a nép roppant elmaradottsága és vadsága szolgál. Ez a nép túlnyomó tömegében keresztény, de főltébb laza összefüggésben van az egyiptomi kopt anyagyházzal. Sajátságosan bizonytalan egy vallás ez. Inkább a külső formái szerint keresztény, mint a belső tartalmánál fogva. Étkészésének és tisztálkodásának szabályai s a vasárnap megtartásával a szombat megünneplése mellett az ó-testamentumra emlékeztet; egyéb ünnepei és bójtjei Európa délvidekének katolicizmusához teszik hasonlónak, de az ország újabb törvényei megengedik a soknejűséget a keresztényeknek is.

Menelik császár, mint említettem, gondos-

A NÉP KOSSUTHOT HALLGATJA.

KOSSUTH FERENCZ GÖDÖLLÖN.

KARIKÁS-NYÉL.

HASZNOSI ÖREGASSZONY.

HASZNOSI MENYECSE.

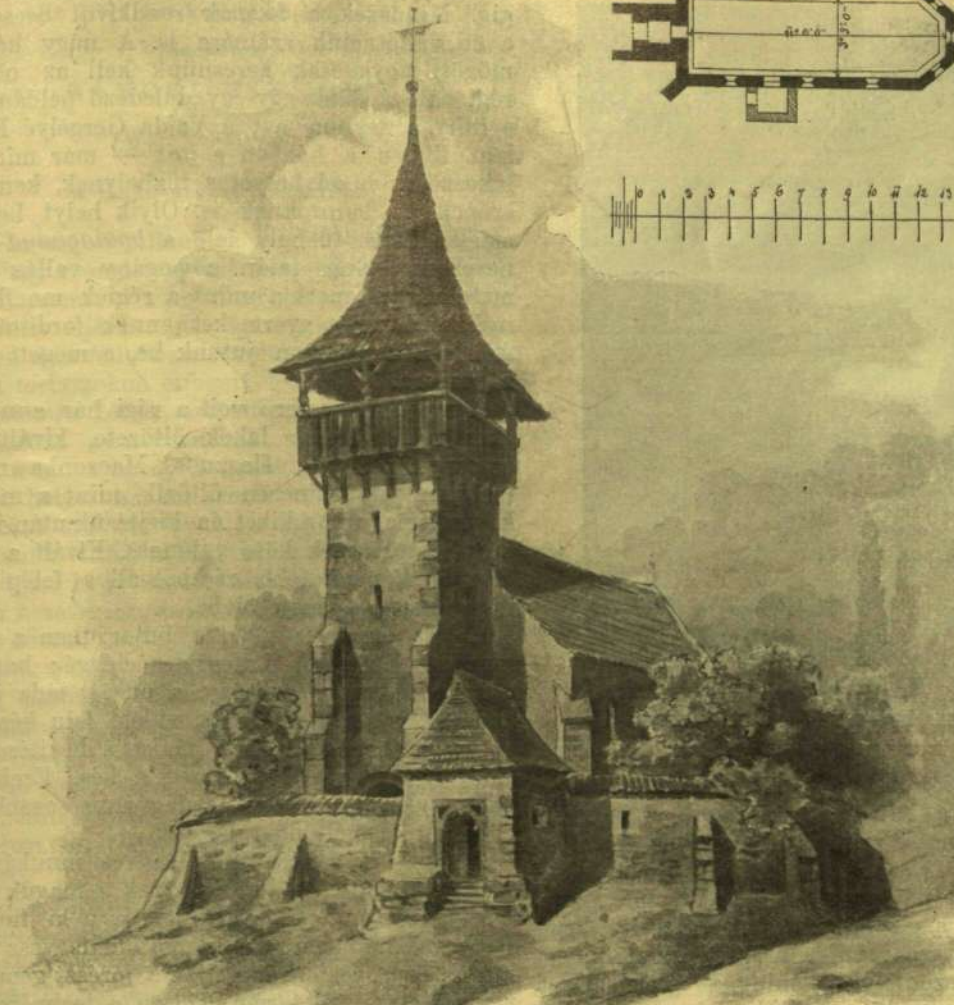

SZUSZÉR.

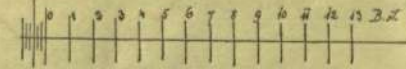
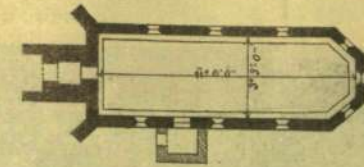
PALÓCZ NÉPMŰVÉSZET.

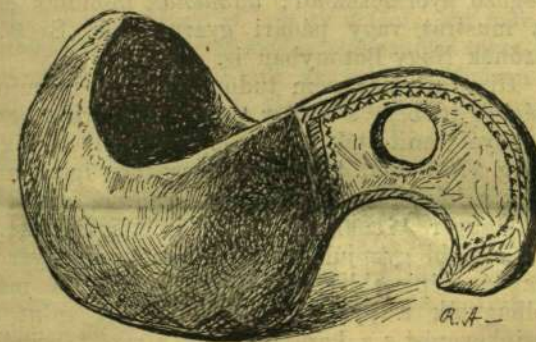
FÁBÓL FARAGOTT GYUFATARTÓ.

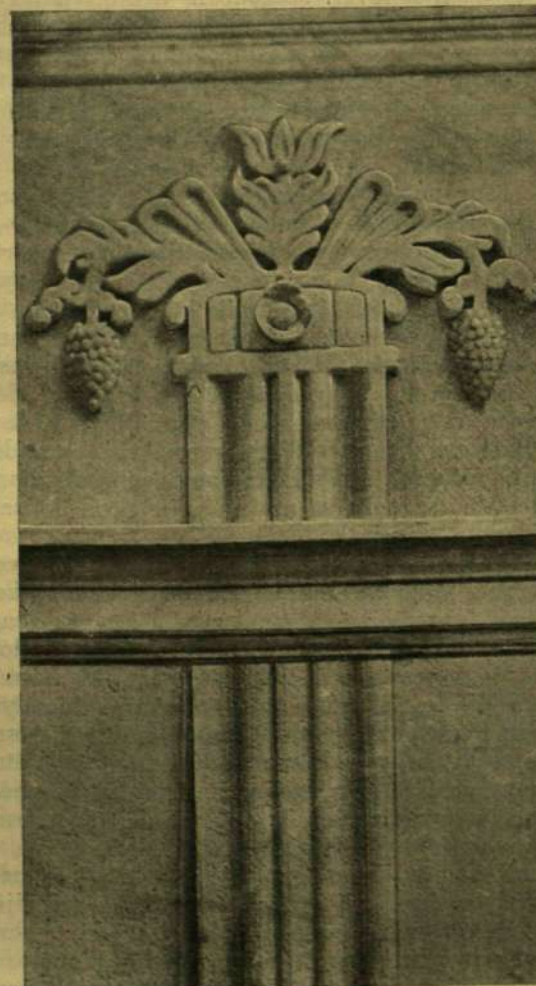
A GYÖRKEI TEMPLOM ÉS ALAPRAJZA.

EMBERFEJES KANCÓS.

VÍZMERŐ KANÁL FÁBÓL.

VELKENYEI HOMLOKZAT-DISZÍTÉS RÉSZLETE.

A SZENTSIMONI TEMPLOM BELSŐ KÉPE.

PALÓCZ NÉPMŰVÉSZET.

PALÓCZ NÉPMŰVÉSZET. — NOSZVAJI HÁZ.

codott róla, hogy halála után legyen örökös trónjának. A trónörökös, Lidy Jeasszu herceg, az első házasságából született leányának egyetlen fia. Menelik, hogy még jobban biztosítsa számára a trónt, tizenkét éves korában összeházasította János király unokájával, Vork Romanával. Ez most nyolcz éves. De Taitu esaszárná, Menelik felesége, bár látszólag belenyugodott férjének ez intézkedésébe, nem nézte jó szemmel a trónöröklésnek ezt a rendjét s becsvágyával és az európai haladás gyűlöletével, ha végkép meg nem törik hatalmát, nagy akadályokat fog gördíteni még a haladás útjába. Abessziniában ősi szokás, hogy a császár halála után összeomlanak a fegyverem kőrálai s könnyen megeshetik, hogy a hatalmi vágy lángba borítja ismét az országot. Menelik esaszár lehunyta szemét, és nincs meg a bizonyosság, hogy Abessziniában megmaradhat a haladás útján, melyre Salomon király törzskéntek utolsó férjarsarja vezérelte.

—a—ly.

A PALÓCZ NÉPMŰVÉSZET.

Nagy dolog megállapítani a palócsház határait. Annyi bizonyos, hogy ugyanazon kiejtés-sel beszél Heves, Nógrád, Gömör vármegyék népe, de átterjed ez a nyelvjárás keleten Abaujba, Borsodba, délen le a Mátra alá, sőt Pestmegyébe a főváros tövébe, Rákospalotáig, nyugaton a Vágig. Kiejtését megőrizte ez a nép, a mely bizonyára a honfoglaló magyar-ság egyik törzse lehetett, talán a kunok közül való, a kiket az oroszok *paloveczeknek*, palócoknak neveztek, s a kik Edu vezérrel a Mátra tájékát szállották meg.

Mert a Mátra környéke, meg a szomszéd Nógrád a palócsház közepe, az bizonyos. A többi helyeken lassan lemond régi szokásairól, el-hagyja viseletét, de itt még ragaszkodik hozzá. Hogy lassan kiforgatja őket is régi formájukból a földhöz, a mely befogadta őket. A város művészete ősidők óta átszivárogtat a faluba. Örök folyamata ez, a mely időnként megújítja a nép művészetét.

Ezeket a néprajzi sajátosságokat kutatva, a középkori templom-építésen kell kezdenünk. Mert bár a román és eszicsivés izlés nemzetközi stílusok voltak, mindenütt hozzáalakultak a földhöz, a mely befogadta őket. A város művészete ősidők óta átszivárogtat a faluba. Örök folyamata ez, a mely időnként megújítja a nép művészetét.

A palóc templom őse a kereszténység első századaiban a fatemplom volt, ép úgy, mint a hogy a palóc házak legregibbjei fából vannak, mert hisz azon a vidéken sok az erdő még most is, hát még régebben. Kár hogy e fatemplomokból egy se maradt meg; elpusztították őket az idő, s hogy fából építsék az újat, annak útját állta bizonyos szemérem-érés, a mely kőből való hajlékot kívánt az Isten imádatára. Pedig hogy e fatemplomok

ügyes alkotások lehetnek, mutatják a harang-lábak, azok a hatalmas fatornyok, a melyek kivált református templomok mellett maradtak meg.

A románkori kötemplom kétféle volt, vagy kerek, mint a süveti, meg a sikatori, vagy egyetlen négyszögű hajós, a keleti oldalon kerek kiugró szentélyvel, mint a rákosi (Gömör m.) és a szalonnai. Kötöny nem volt, de volt erős körkerítése lövőrésekkel. Ez az erődítés nem volt nagyszabású, mint Erdély déli részében a szászoknál és a velük szomszédos székelyeknél, a kik, mint pl. a *dersti* unitárius székelyek, egész várakat tartanak fenn, ma már hál' Istennek csak a gabona, szalonna s egyéb ingóságok elraktározására, de a palóc templom körfala is megvédte a falu népét, marháját meg az ösök sirjait, a melyek ugyancsak a templom körül voltak, holmi martalócok támadásaitól. A mi vidékünkön legerősebb a *hejcei* templom fala, ennek két kerek bástyája is van.

A palóc földi góthikus templom építése bizony a szegénység góthikája. Kőfaragóra csak a módosabb egyházaknak teltet, hanem a gazdag falfestés valaha nem hiányzott egy templomból sem; ma is tömegesen kerülnek napfényre, kivált Gömörben a mi *primítijének* művei. Szapora munkáján a régi képtípusokhoz ragaszkodó mesterek voltak ezek, kiket mind-jobban ismerni kezdünk. Magának a geczel-falvi mesternek eddig négy kifestett templomát ismerjük. Képeik között kiváló volt nagyságban és jelentőségben az, a mely rendszerint a hajó északi falán Szent Lászlót és a cserhalmi ütközetet ábrázolja. Vidékünkön a rákosi róm. kath. templom őrzött meg egy ilyen ciklust, a melyek mindenütt a cserhalmi ütközetet tárgyaló félig világi, félig egyházi ének illusztrációjának tekinthetők. Ez az ének, a melyet országjáró énekeltek, elvesszett, a falképek azonban megmaradtak.

A későbbi korban a XVII. század derekától kezdve mind erősebben érvényesül a templomok belső díszítésében. Ez időben és a következő században festik azokat a gazdag deszkamenyendezeteket, melyek a magyar ornamentikának ma is tanulságos erekléi. Ilyen a *sentsimoni* róm. kath. templom mennyezete 1650-ből Rajta az akkori kék bíró, Mák Miklós és Bali János neve mellé a bírói pálcáját tartó kart festettek, míg a falu nemes urai neve mellé baltát tartó kart; ellenben az egy virágoskört tartó kar írás nélkül is a hitvesről való megemlékezést jelenti. A mennyre tipikus ez a templom a falusi papista egyházak között, annyira kedves példáját leljük a református kis templomoknál Radistyanban.

A XVIII-ik század legfőbb stílusa, a mit XV. Lajosnak szoktunk mondani, szintén erősen éreteti hatását. Kivált a házak díszítéseinek találkozunk ezzel a Sajó és Rima völgyén, a módosabb falvakban, a hol az utca felől oszlop, vagy palmaforma törzsek emelkednek,

melyek gazdag virágzatban végződnek. Az udvar felé pedig széles oszlopos tornác fut végig. Mindezek a formák rendkívül becseksek a mi építészaink számára is. A nagy házak mögött ugyancsak keresnünk kell az olyan régi palóc házak egy-egy dűledező példányát, a milyen teszem azt a Vajda Gergelyé Horván. Ebben a házban a ház — már mint a lakoszoba — ad helyet a tűzhelynek, kemencének és butoroknak is. Olyik helyt benne emelkedik a tűzhely felé a *boldoganyá*-nak nevezett oszlop, talán a pogány vallás egy maradványa, mert a mint a régiek mondták, imádkozáskor a gyermeket ennek fordították. A házba a *pitar*-on jutunk be, e megett van a komora.

A milyen egyszerű volt a régi ház, annyira ékes volt a benne lakók öltözete, kivált az asszonynépé. Tar, Hasznos, Maczonka népe majdnem oly színesen öltözik, mint a mező-kövesdi matyók (a kiket én kiejtésük után nem tartok a palócok közé valóknak). Kivált a fejdísz az, a mely több részből áll s felépítése nagy gonddal megy végbe.

A ház berendezéséből a butor nem a nép munkája s nem is jellegzetes léggé; hanem a szuszék vagy szekrény, a buzás láda igen ezíra. Csak némely erdős vidéki falu készíti, de igen el van terjedve. Gazdag díszítésének szülőanyja a vaskörző meg a kés. Ezeknek bemetszéséből áll elő a legváltozatosabb és soha sem ismétlődő rajz.

A fonás és szövés még kedves munkája a palóc asszonynak. Feldolgozzák a maguk termesztette kendert, de némelyik, a ki finom, puha vásznat akar szőni, boltból is vesz pamutot. A szövés ornamentikája jórészt geometrikus, de van — természetesen a technika kívánta egyszerűsítéssel — virág, sőt ember és állat is benne. Gömörsiden láttam frizt összefogó gyermekekből; *babáinak* mondták ezt a mustrát, vagy pádári gyermeknek. Szépen szőnek Nagy-Bátonyban is.

Himezni már nem tudnak oly szépen, mint régebbi időben, a mikor a nemesi kuriák asszonyai tanították a falu leányait. Ilyen régi, még 1700 táján készült himzésekben igen gazdag a körösi és berzetei református egyház. Magyaros renaissance díszítés látszik ezeken. A későbbi gyapjúhimzésekben aztán magyarosabbá, népiesebbé válnak a formák. Ma már elhagyták a gyapjúhimzést, ép úgy mint a csipkeverést s a keresztöltéses himzést csinálják leginkább.

Hasonló volt a sorsa az agyagművelésnek. Régebben a XVII. században, a mint a jegyzőkönyvek bizonyítják, Rimaszombaton ezébeli iparosok csináltak önzámancsos eljárással egész 1800—1820 tájáig. Ekkor térnek át a leöntésre az engobe technikára s lassan a falu kezébe megy át ez a mesterség. Azok között a faluk között, a kik fizekaskodnak, a legnagyobb csoport *Licze, Melléte* táján van. Igen rátartósak a tudományukra. A mikor a falu kezébe megy át ez a mesterség, azok között a faluk között, a kik fizekaskodnak, a legnagyobb csoport *Licze, Melléte* táján van. Igen rátartósak a tudományukra. A mikor a falu kezébe megy át ez a mesterség, azok között a faluk között, a kik fizekaskodnak, a legnagyobb csoport *Licze, Melléte* táján van.

— Majd csinálunk mi különbet, hisz a egész falu fazekas. — Alig tudta megmenteni a porcellánjait. Ennek a vidéknek a fazekasa sokat ezíráz. Vagy eszettel írja meg az edényeit, vagy szarvaeszkából esurgatja ki a festéket, vagy horgos bádoggal metszi be a díszítő vonalat. Emberfeji kancsóra is akadtam a palócsházon, de azt még a múlt század közepén csinálták.

Szóljunk végre azokról a dolgokról, a melyeket házon kívül csinál a pásztoreMBER vagy kerülő, magányosságában. Az ilyen faragásokban leggazdagabb Nógrád déli fele. Innan való az ólomveretes karikásnyelek, melyek formái annyira emlékeztetnek a góthikára. Némelyiken ott a gazdája neve, vagy csak a kereszt mutatja, hogy vallásos ember, meg a balta, hogy erős férfi kézben volt. Kriszstust faragják meg a gyufatartóra is, meg Dánielt az orosz-lánokkal stb., nem úgy mint Somogyban, a hol vadászt, szarvast meg pásztort faragnak az ilyenekre. A merítőnek is szép a formája, a mi ott szokott lógni az erdőt járó ember tarisznyáján. És a hány, annyiféle, mert a népbeli ember nem ismétli a ezírázást, nem is állapítja meg előre, csak úgy jut eszébe munka közben. Gróh István.

A PÁRISI GYUJTOGATÓK.

(Az 1871-iki kommuné lézadása.)

Ismeretű (Folytatás.)

RÁKOSI VIKTOR.

XII. FEJEZET.

A Haxo-utcai mészár-ás.

Ez az utolsó pillanatok legremségesebb jelenete: egy csomó fegyvertelen ember lemészárlása. Ilyesmít a versaillesi csapatok még oly kegyetlen eljárása sem igazol, legfeljebb a kegyetlen dűh fellobbanását magyarázza. A katonák a torlaszokon elfogott federált nemzetőröket halomra lötték, érthetőnek lehetne találni, ha viszont a nemzetőrök rögtön kivégezték volna a harc hevében kezükbe került katonákat. E helyett azokat veszik elő, a kiket hetek óta lakat alatt tartanak, a kik tehát teljesen ártatlanok voltak a Páris ellen folytatott harcban. Igaz, hogy ezeket hivatalosan kinevezték a nép kezeséinek, de ez az ötlet nem ment senkit és semmit.

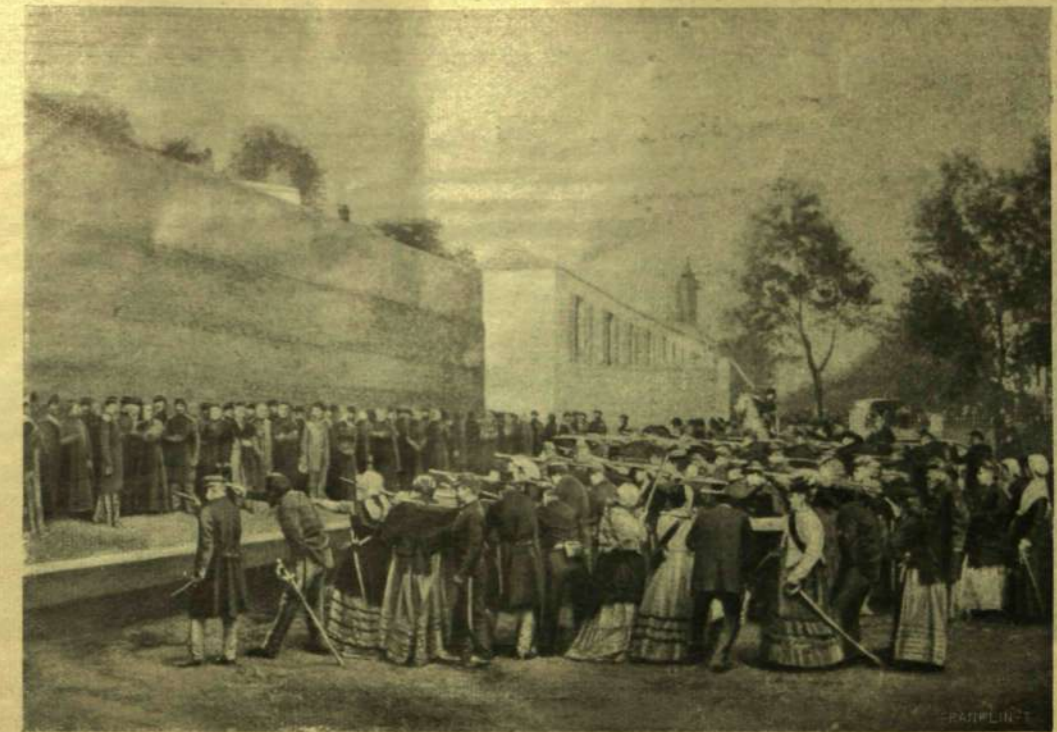
Május 25-ikén éjjel a kommuné maradványa a XX. kerület, vagyis Belleville polgármesterei hivatalában ütött tanyát, a hol egykor a Szerlem Szigetéhez címzett korema állott, melyet Paul de Kock regényei oly híressé tettek. Innen mentek szét a végső intézkedések az égő városban, melyben fenekestől fel volt fordulva minden.

Május 26-ikán délután a Grande Roquette-fogházban, mely tanuja volt az érsék felkölölésének, megjelent Gois Emil „ezredes”, kezében egy bizonytalanul fogalmazott rendelettel, mely meghagyta Françoisnak, a fogház igazgatójának, hogy adja át a zsandárokat és az összes kezeseket, a kiket csak a nemzetőrök el tudnak hozni. Hogy ki volt ez a Gois, azt már elmondottuk ott, a hol Endes „tábornok” társzkaráról beszéltünk. Ő volt az, a ki csűfneven Csatornarácsnak hívták. Gois csak négy embert jelölt meg névszerint, négy *sziczi*, a többi Françoisra bízta. François tizenegy papot választott ki, köztük egy fiatal papnövendéket, egy rajongót, a ki mint szeminarista is mindig arról álmodozott, hogy életét hitéért feláldozza. Ezért kínai misszionáriusnak készült. Arról azonban nem álmodott, hogy ezt az áldozatot Párisban is meg fogja hozhatni.

Ezeket kívül harminczetű zsandárt és városi rendőrt állítottak sorba. Meggyegyezzük, hogy Göttmann, a fogház felügyelőinek egyike, előttevaló nap ajánlatot tett Geanty zsandármesternek, hogy szervezze embereit, ragadjon meg fegyvert s ha értük jönnének, tagadják meg az engedelmséget. Geanty nem mert belemenni ebbe a terbe, talán remélte is, hogy a kommuné csak a papokra reflektál s e kislelkűsége miatt el kellett veszniök. A nemzetőrszakasz körülvette a szerencsétleneket, Gois lóra szállt és elindultak. Elszánt emberekre nézve ez a kisérlet szinte nevéseges volt, de ezeknél a szegény embereknél a hosszú fogság megtört minden ellenálló erőt s tökéletes passzivitásba sülyesztette őket. Papokra természetesen még kevésbé lehetett számítani.

A fogház környékének lakossága részvétet mutatott a kezesek iránt. A Roquette-utcában rájuk kiáltott egy asszony: *Miért nem menekültök?* Nem felelt neki senki. A Père la Chaise „mető mellett mentek tovább. Az Oberkampf-utczában megálltak s egy barrikádról csapatok kértek a kisérlet megerősítésére. Itt egy egész század csatlakozott hozzájuk, de még bántalmazásban nem volt részüik.

A mint a Pousbla-utczába értek, megváltozott a kép. Köveket dobáltak őket s minden-innen hallatszott a kiáltás: *Le a esuhásokkal!* A nagy esatár minden kétes alakja itt csoportosult össze. Ittas nemzetőrök, exaltált gyerekek, fanatikuss asszonyok kiabáltak és irányították a hangulatot. A vásárosarnok előtti téren a kiváncsiak kompaktt tömege bánta az égő Páris panorámáját. Az ágyú szakadatlan dörgött. Az egész kisérlet megállt, hogy ezt a grandiózus látványt bámulja. Ekkor egy nagy tömeg fegyveres nemzetőr rohant a tere, a kiket a Buttes Chaumontól most vertek ki a versaillesiek. Ezek elkezdték kiabálni: *Adjatok át nekünk a foglyokat, majd mi végezzük velük!*

A 62 KEZES LEMESZÁRLÁSA MÁJUS 25-ÉN, A HAXO-UTCÁBAN.

A néptömeg ordítva helyeselte ezt az ajánlatot s rögtön elterjesztették a hirt, hogy ezeket a katonákat és papokat a torlaszton fogták el, a hol a népre löttek. A polgármesterei hivatal kapuja előtt állott Ranvier Gabriell, kommunétag, dereka körül vörös esárpjával a megparancsolta Goisnak, hogy a kezeseket kísérje be oda. Mikor ezek előtte elvonultak, odakiáltott nekik: Egy fertály órát adok arra, hogy ki-ki megcsinálja a végrendeletét! Az a hir, hogy a barrikádokon ejtett foglyokat hoztak s itt agyonlövők őket, hihetetlen gyorsasággal elterjedt az egész városrészen. Mindenünnen odasiettek az emberek s rövid idő alatt legalább kétezer fegyveres ember állotta körül a hivatalt.

Hűsz percz múlva a kezesek elhagyták a városi épületet. Ranvier újra végignézte a menetet, oda is kiáltott Goisnak: *Vidd őket a falakhoz és lödd főbe!* A közönséges valóságos paxoxismus vett erőt, egész diszfelvonulást rendeztek. Legelől lóháton egy tiszta vörösbe öltözött markotányosné, kivont karddal a kezében. Utána egy csomó dobos és trombitás, kik rohamot fűjtak és vertek s fokozták a nép exaltációját, mely a pálinka és kiontott vér következtében különben is már a legmagasabb fokra hágtott. A muzsikuskok után következett egy fiatal ember, a ki kezében szuronyos puskával táncolt, csodálatos ügyességgel a legbámulatosabb figurákat járva. A fiatal ember után jöttek a kezesek öreikkel s körülöttük az őrző tömeg, a mely, a hol csak hozzájuk férhetett, ütötte-verte, dobálta őket.

Így indultak meg a Párisi-utczán fölfelé. Útközben a közönségen több ízben türelmetlenség vett erőt, sokan követelték, hogy ne húzzák-halaszassák a dolgot, hanem öljék meg a kezeseket ott, a hol vannak. Gois ellenkezett, hivatkozott a kapott parancsra s a menetet tovább haladt. A boldogtalanok valósággal gologtatták jártak. A verejték csurgott róluk, a ruha lassanként, ronggyá vált rajtuk, a kapott sebekről többen véreztek, sokan panaszosan nyöszörgöttek. Körülöttük énekeltek, táncoltak, rikoltoztak. Igazán, mintha az egész tömeg önkívületi állapotban lett volna. Ott, a hol a Párisi-utca és Haxo-utca keresztezik egymást, újra megálltak tanakodni, hogy hol gyilkolják le őket. Ekkor valaki azt indítványozta, hogy vigyék a kerületi katonai parancsnoksághoz, a helyi katonai műveletek központjához, mely ott volt a Haxo-utczában. Ezt az indítványt elfogadták s a menetet tovább hűmpölygött.

Ebben a pillanatban a parancsnokság épülete, mely virágos és veteményes kertek között terült el, tele volt a harc által a végsőkig ki-merült nemzetőrségi tisztekkel és közatonákkal, a kik egyebet se kívántak, mint hogy minden minél hamarabb érjen véget. A kommuné utolsó katonai parancsnok Hípólit Parent volt, a ki itt ütötte fel főhadiszállását. Mellette voltak még Varlin, Latappy, Humbert és Oudet.

Endes már eltűnt. Jourde pénzügyminiszter itt adott át még a titkárnak egy csomó pénzt, hogy kifizesse belőle a még harczó alitiszteket. Miközben ezek az alakok odabent veszedtek, odakint óriási zaj hangzott fel: a nép hűmpölygött a parancsnokság előtti tere, maga előtt tolvá a kezeseket. Mindnyájan betódultak az udvarra. Mikor a vezérek megtudták, hogy miről van szó, Varlin előállt s halálmegvető bátorsággal védelmébe vette a kezeseket. Így szólt Parenthoz: „Nos, miután ti, a Központi Bizottság vagytok az urak, bizonyítsátok be, hogy nem vagytok gyilkosok, ne engedjétek megbecstelíteni a kommuné, mentésétek meg önmagától ezt a népet, vagy pedig vége van mindennek és mi nem vagyunk egyebek, mint közönséges fegyencsek.”

Senki se hallgatott rá. Még a legszerényebb felelet, a mit kapott, ez volt: *Eh, eredj, ügyvéd! Ezen emberek fölött a nép fog igazságot állni!* A nép már-már mozdulatokat tett, hogy Varlint is a tuszok közé lökje, mikor barátai előtörtek és elvezették.

A nép által körülvert kezesek e perczben egy négyzetes udvarban állottak, melyet kerítés választott el egy kerttől, melyben valami megkezdett építkezés maradványai állottak. Itt állott egy tizenkét láb magas fal, mellette húzódt egy ötven centiméter magas kisebb fal. Hirtelen valami habozásféle futott végig a tömegben, mert hire terjedt, hogy a parancsnokság háza tele vannak löszerekekkel, a miből lövöldözés esetén baj lehet. De ennek a momentumnak véget vetett Benot Viktor „ezredes”. Bergeret gárdájának parancsnoka, a Tuillierák palotájának felgyújtója, a ki kirohant az egyik házból és elordította magát: *Halálra velük!* Irtózatot tolongás támadt, az említett fakerítés egyszerre ledűlt s az egész tömeg a kertbe hűmpölygött, a hol a kezeseket a kis falra állították a nagy fal mellé. Fél testtel magasabban állottak, mint a dűhögő tömeg, úgy, hogy kitűnő czélpontul szolgáltak. A kofa vagy markotányosné e közben leszállt lovaról, berohant a kertbe, kezében egy felvont karabélyval, s első volt, a ki belelőtt a kezesek tömegébe. Vérszomjas ordítás támadt erre a jelle s a tüzelés megkezdődött.

Geanty legszélről állt és kinyitva katona-bluzát, a nemzetőrök elé tárta meztelen mellét. Egy öreg pap eléje állott és ő kapta a markotányosné lövését. A pap elbukott s a többi lövés csakhamar Geantyt is leterítette. Puskából, revolverből, pisztolyból, közelről, távolról lövöldöztek a szerencsétlenekre. A mindenfelől összefutott nemzetőrök szilaj énekszó közt lövöldöztek a tömegre, mely egyre jobban apadt. Parent Hípólit, a főparancsnok, szivarral a szájában, zsebredugott kézzel egy ház erkélyéről nézte a jelenetet és — végig nézte.

De a vérengzés kezdett egyhangú lenni, egy játékot találtak ki, hogy jobban mulassanak:

tudna dönteni egy világvárost is, nem egy falucsukát. A gyász és részvéten kívül még olyan érzés is fojtogat bennünket, mintha azt látnánk, hogy egy égig érő óriás megragad egy szegény kis ártatlanul játszó gyermeket és éktelen indultal földhöz veri és agyontaposza a kis szerencsétlent.

Csataképek. Az ember — már a milyen a vérmérséklete meg a filozófiája — sir vagy nevet, dühöng vagy mulat, ha azokat a vérfagyasztó csataképeket olvassa, a melyekben a külföldi újságok: német, francia, angol és amerikai lapok egyaránt a fölözlatott képviselőház utolsó ülésén átviharzott szomorú kavardást leírják. Ezekben a tudósításokban térdig ér a vér, revolverek dörognek, suhog a «fokosok» és a hány magyar miniszter van, azt mind legalább is három golyóval a mellében, hordágyon szállították el a parlamentből. Kivéve a honvédelmi minisztert, Hazai Samu generálist, a ki, mint a nagyon elterjedt londoni «Daily Telegraph» tudósítása elmondja, mikor a kormányra törő förgőteget látta, «kirántotta a kardját» és halomba aprította a támadókat. Szó sincs róla: a mi azon az ülésen történt, azt a legbarátságosabb tudósítás se festhetné nyájas idilliumnak: de miért ez a vad túlzás, a hazudozó kedvnek ez a véres zuhataga? Ezek a tudósítások a budapesti eseményekről — Bécsben íródtak. A külföldi nagy lapok kiküldött munkatársai Bécsben laknak, a kisebb lapok levelezői bécsi újságírók. Ez már hozzátartozik a mi úgynevezett sajátos közjogi helyzetünk sajátosságához. És ez bizonyára maga is sokat megmagyaráz. Mert vannak alkalmak, mikor a bécsi hírszolgálat valóságos lelkesedéssel csafol rá arra a panaszkunkra, hogy agyonhallgatja és elcsikkasztja vagy elhomályosítja Magyarországot. És ezt az alkalmat fölülte alkalmas alkalomnak ítélte ilyen csafolatra. De ez a magyarázat magában még nem teljes. Van — több is. Egészen emberi és egészen általános. Már Victor Hugo megénekelte, hogy minden öröm soha se halhat ki a földről, mert a még ember lesz, megmarad legalább egy öröm is: a káröröm. A legérdekesebb, a mit az ember hallhat — a rozsa, a mit más emberről hall. Ennél szivesebben még a maga dicséretét se hallgatja, mert a legtöbb ember még azt is könnyebben elhiszi, hogy hazug hízelgés az a jó, a mit magáról mondanak neki, mint azt, hogy hazug rágalom az a rozsa, a mit másról beszének neki. Minden ember nagyobbban és kiválóbbnak érzi magát, hogy a másiktól olyat hall, a mi azt kisebbíti vagy méltóságában megoszkenteti. És a nemzetek is emberekből állanak. Szivesen hallanak magukról jól és szépet, de a maguk dicséretének és dicsőségének érzik azt is, ha a másiktól

A FALU FŐTERE. A KÚT MÖGÖTT A LEÉGOTT PAJTA OSZLOPAI.

kényszerítették a szerencsétleneket, hogy átugorjanak a kis falon és ugrás közben lötétek le őket. Három pap és egy civil visszautastották ezt. Az egyik pap így szólt: *Készek vagyunk vértanúságot tenni hitünk mellett, de nem illik hozzánk, hogy ugrádozva haljunk meg.* Egy nemzetőr eldobta puskáját, egyenként megragadta őket és átlódította a falon. E közben a nemzetőrök lelőtték őket. Az utolsó pap ellenszögült és magával rántotta a nemzetőrt, türelmetlen bajtársai sortűzet adtak és a pap mellett a nemzetőrt is megölték. Az 52 áldozat közül egyetlen egy volt, a kinek idegei nem bírták ki ezt a szörnyűséget és elájult. Ezt aztán kezénél és lábánál fogva megragadták, egy darabig lóbálták és aztán a többire hajították. Míg a levegőben repült, egész sortűz végeztet ezzel is.

Konstatálva van, hogy a kommünnek egyetlen egy tagja sem volt jelen ezen a megszárláson, mely körülbelül egy óra hosszat tartott, de még nem volt vége. A sebesültek keserves jajgatása töltötte meg a levegőt. Rájuk rohantak, gázoltak rajtuk, pisztolylyal és puskával folyton bele-bele löve a véres hústömegbe, de a nyöszörgés csak nem szűnt meg, mert a kik alura kerültek, azokat védte azoknak a teste, a kik fölül heverték. Egy nemzetőr kiadta a jelszót: *Előre fiúk, szuronyt szegez!* Az eszme tettett a tömegnek és mindaddig szurkálták őket szuronylyal, míg valamennyi el nem eszenesedett. Mikor május 29-ikén a holttesteket összeszedték, konstatálták, hogy az egyik holttest 69 puskalövést, páter Bengy pedig 72 szuronyfőst kapott.

A rémített elkövetése után a tettesek szétoszlottak a szomszédos kocszmákban, hogy fáradalmaikat egy kissé kipihenjék. A nap hőse a markotányosné volt, a kit vállukra emelve huzoztak körül. Egy tüzerkatona, egy herkulesi erejű fiatal ember, a ki fegyver nélkül, csak ököllel dolgozott a kezések között, diésekede mutatta megdagadt karját és így szólt: *Néztek, oly erővel ütöttem őket, hogy megdagadt a karom.*

(Folytatása következik.)

A HÉTRŐL

Az okörítői borzalom. Baleset, szerencsétlenség és katasztrófa történik minden nap, sőt minden órában a világon. Azt lehetne mondani: az idő kerekét embervér hajtja, a mely folyton ömlik, hol vékony érben, hol hirtelen zuhatagú dagadtan, de szünös-szüntelenül. Ezt az adót örökösen fizetjük a haladásnak is, a maradásnak is, a vakmerő előretörésnek, a gondatlanságnak, a munkának és a henyé vigyázatlanságnak egyaránt. Őli az embert minden elem: a föld, a víz, a levegő. Gázok robbannak, hajók süllyednek el, repülőgépek zuhannak le, vonatok rontanak egymásnak, a Föld tüzes melle is fölszakad és ezereknek meg tizezereknek teszi sírjává a maga sebéit. A szeren-

A LEÉGOTT PAJTA ROMJA.

A SZATMÁR-ÖKÖRITŐI TŰZVESZEDELEM. — Jelfy Gyula felvétele.

nem jót és nem szépet hallhatnak. Ezért érdekesebb a számunkra mindennél, a mi egy másiknak a portáján történik: a skandalum. Úgy érzik, hogy ettől a maguk portája tisztább lett és díszesebb!

Az élő reklám. A nagyszerű és könyörtelen amerikai élelmességek jutott először észbe, hogy ezilinderes urakat sétáltasson az utcán, a kik mikor mélyen leemelték a ezilinderüket, kopasz fejükről valami szappannak vagy tyúkszemirtőnek nagybetűs, nyomtatott dicsérete vigyorgott a meglepett járókelőre. Az amerikai ötlet azóta az európai izlésben is kipróbálta az erejét. Az ember, mint plakáttal, különböző kísérleteket tették Európa nagyvárosaiban nagyon váltakozó sikerrel. Londonban tettett a dolog, de már Zürich-ben csunyan megjárta vele egy selyemkereskedő, a ki négy selyem-himző leányt ültetett a boltja kirakatába. A reklám hatásos volt annyiban, hogy állandóan nagy csapat ember nézte az egyformán öltöztetett, görnyedten dolgozó leányokat. A látványosság azonban hamarosan beszünt. A szociálisták ugyanis egy egész sereg hordárt állítottak oda a kirakat elé, a kik öles plakátokat tartottak a következő szöveggel:

Ime, asszonyok, a kik virágos selyemben jártok, gyönyörködjétek benne, hogyan fizetnek szegény leányok a ti pompátokért fiatal testük görnyedésével, arezuk leheravódó rózsáival és a szemük világával!

Rajta! Vásároljatok!

A kereskedő, noha a kirakat üvegtábláinak ettől a tüntetéstől semmi baja se esett, esze nélkül sietett beszüntetni a nagyszerű reklámot. A budapesti eleven reklám, a melynek vagy a kinek szintén nagy nézőközönsége csődül a Rákóczy útra, nem dolgozik. Ez egy nő meg egy férfi, a kik a lábukra huzott cipőöt mutogatják a kirakatban, a mely természetesen egy cipőöt bolt kirakata. A foglalkozásuk nem nehéz és nem is egészségtelen és mégis minden jobb érzésű embert valami bántó kéjelmenység fog el, talán nem is az ő, mint inkább a tömeg látására, a mely megáll bámolni őket. Mert mi állítja meg ezeket az embereket? Sem a hölgy szépsége, sem a férfi daliassága, se a cipőjük új volta. Nőt, férfit és új cipőöt láthat eleget az ember Budapesten és pedig nemcsak üveg mögött. Ha pörére vetkőztetjük azt az érzést, a mely a bámoló tömeget megállítja: egy csúnya és kegyetlen kíváncsiság áll előttünk. Ez a tömeg ugyanis azt lesi az üveg alá tett két emberen, hogy milyen érzéssel és milyen arccal állják reggeltől estig a kíváncsi, bámész, gúnys és megütődött tekinteteket, a melyeknek a tüzeben kell állaniuk napi nem tudom négy-e vagy öt koronáért, szóval: a kenyérükért. Az egészben

HALLOTTAK TEMETÉSE.

nincs semmi minősíthető kegyetlenség és mégis bántó nagyon. Az embert csak az a kis káröröm vigasztalja, hogy annak, a kit ez a jelenet megállít, minden hamarabb esz be jut, mint az, hogy cipőöt vásároljon.

A humanizmus. Az a beszéd, a melyet Lepine úr, a híres rendőrfőnök a párisi közszéptanács ülésében tartott, a legnagyobb mértékben megérdemli, hogy a világon mindenütt meghallják és a modern szociológusok el is gondolkozzanak rajta és meg is feleljenek rája. A párisi rendőrfőnök azt a kategorikus és megdöbbentő kijelentést tette, hogy nem vállalhatja többé a felelősséget a francia főváros közbiztonságáért, mert egy olyan hatalom áll vele szemben és teszi háttálatanná az ő kezére adott hatalmat, mint — a humanizmus. A humanizmus, a mely nem hajlandó többé bűnös embert ismerni, csak beteg embert és a kézre kerít bűnös számára azt az elbánást, illetve nem is elbánást, hanem bánásmódot (s gondozást követeli), a mely a szegény beteg embert illeti. Ez a fölfogás, a mely megszünteti a bűnösöket a börtön (s a kórház között, természetesen egyebet is megszüntet. Megszünteti a bűntevés leghatalmasabb fékentartó erejét: a megtorlástól való félelmet. Minden igazság akkor a legvonzóbb, a mikor még — friss és minden hitvallója az első apostolok köntöskéiben járhat. A kórházak rendjét, tisztaságát, felszereltségük kifogástalanságát nem ellenőrzik olyan feltékeny lelkiismeretességgel, mint a «nincs bűn, csak betegség» elvének fanatikussai a börtönökét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Alfred de Musset. A francia romantika nem csak gazdag és érdekes írói műveket, hanem érdekes írói életet is produkált; azok az erők, melyek a nagy szellemi mozgalmat diadalra vitték, az embereket is kisodorták a mindennapi élet szűk ezirulusaiból s összetűzőségebe juttatták az élet békés, mindennapi rendjével. Legelőtt ott van köztük Hugo Viktor jupiteri alakja s mindjárt mellette Musset; az utóbbi talán még érdekesebb, mert míg Hugo Viktor inkább kifelé élt, nagy szenvedélyessége politikai és társadalmi mozgalmakba sodorta s életének viszonyosságai ezekből eredtek, addig Musset inkább önmagában élt, önmagában emésztődött fel s ennyiben több és halásabb anyagot ad a lélektani búvárlatnak. S gyümölcsöző dolog foglalkozni vele az irodalom egyik legfontosabb problémája, az író élete és műve közti kapcsolat szempontjából is, mert Mussetben tipikusan nyilvánul az az író, a ki teljesen az életét írja. S épen ebből a szempontból kiváló munka az a Musset-életrajz, a mely most a Kisfaludy-társaság kiadásában megjelenő *Költők és írók* vállalatában egy igen képzett fiatal író, König György tollából megjelent. Érdekes már a kiinduló pontja is, a francia romantika tömören összefoglaló jellemzése, mely ez irány legjellemzőbb vonásául a lírai elem erősebb érvényesülését állapítja meg, szemben a klasszicizmus tárgyilagosságával. Ezt épen Musset pályája illusztrálja leginkább, nemcsak azért, mert ő első sorban lírai költő volt, hanem azért is, mert epikus és drámai műveiben is épen a lírai tartalom az, a mi leginkább egyénivé, eredetivé teszi őket s még ma is melegen, frissen árad ki belőlük. König könyvében épen ezért mindig szoros kapcsolatban jelenik meg a költő élete és költésze, az előbbi mint az utóbbinak háttere és sugallója, az utóbbi mint az előbbinek művészi kifejeződése. A George Sanddal való szerelmi viszony határozza meg mind a kettőt; ez a szenvedélyvel, érzéki mámorral, heves fellobbanásokkal, nagy kiabrándulásokkal tele szere-

A NAGY KÖZÖS SÍR, MELLETTÉ KIS HALOMBAN MEGÉGETT EMBEREK HANUJA.

A SZATMÁR-ÖKÖRITŐI TŰZVESZEDELEM. — Jelfy Gyula felvétele.

lem hatásában végigremeg a költő egész életén. König könyve arról okos, megértéssel és megbízható ítéllettel szól, megvilágítja mindazon pontjait, amelyek Musset léte szempontjából fontosak, megérteti a két egyéniséget, a melyek magukban hordták a szenvedélyt és a szakítás szükségességét egyaránt. Nagyon eleven, finoman elemző a költő műveinek s köztük kivált az *Éjszakák*-nak fejtetése; Musset alkotása ezekben érte el tetőpontját, szelleme bennük nyilvánul legjellemzőbben s a mit az életrajz írja mondó róluk, mind értékes megfigyelés, közelebb hoz a költő megértéséhez és élvezéséhez. A továbbiakban különösen Musset drámáinak fejtetése mutat élelénk kritikát éreztet s szépen, meleg színekben van beállítva a költő lassú, önmagát emészető pusztulása is. Leginkább mégis az az elfoglaltság tünik fel a könyvben, melyet *König György* az eddigi bő és sokféle Musset-irodalommal szemben álláspontot foglal. Nem keresi a mindenáron való eredetiséget, véleményében nem zavarja meg az, hogy előtte már másnak is volt hasonló véleménye, de éretlenül tudja ilyenkor is, hogy nem csupán ismétli, a mit mások mondtak, hanem a maga gondolatát szűri át. Mikor pedig újat, teljesen eredetit mond, ezt is a magától értetődően egyszerű hangján mondja el. E az adja meg a könyvnek első kézből való jellemét: nem a róla szóló könyvek tömegén keresztül nézi költőjét, hanem közvetlen viszonyba lép vele, belehatol szellemébe minden oldalról, fejlődése minden korszakában, megalkotja a képét a maga számára s ezt a képet tárja elénk is. Ez pedig az irodalmi életrajz-író legfontosabb tulajdonsága; a ki minajárt első művével tanúságot tesz az erre való képességéről, az a legszebb perspektívát nyitja munkásságának további eredményei számára.

Lepel nélkül. A sajtó talán sehol sem fogyaszt annyi író, mint nálunk; sehol annyi író munkára hivatott ember nem aprózta fel magát zsurnalisztává és sehol nincs a zsurnalisztikai munkában annyi irodalmi elem, mint nálunk. Ez a mi irodalmi életünknek egy külön speciálitása, a mely abból folyik, hogy közönségünk túlnyomó része nem igen jut könyvekhez, de azért irodalmi érdeklődés, legalább valamelyes, van benne, s ennek kielégítését is a hirlaptól várja. A hirlap aztán úgy felel meg ennek, hogy írókat hajt szolgálataiba, a kiknek módot ad arra, hogy sokkal szélesebb

SHANTUNG SELYEM
egy teljes öltözékre 19-50 koronától feljebb
Bőr- és vámentve a megrendelőhöz szállítva. Gazdag mintagyűjteményt postafordítával küld:
HENNEBERG selyemgyáros, ZÜRICH.

A Bőr- és Lithion-tartalmú vasmentes gyógyforrás
Salvator
Kitűnő sikerrel használják vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és közhőgyéni, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzőszervi hurutjainál.
Húgyhajtó hatása!
Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!
Kapható darabcsomagolásban egy a Sany-Lipcei Salvatorforrás Vállalatánál Budapest, V. Ruzsól-rokvar 8.

Kitűnő!
Micsi. Ugye mikor reggel fölébreszt, legelső gondolatod én vagyok.
Tudó: Nem édesem! Legelső gondolatod, a Sztraka-Menthol-fogszappan, a mellyel számat naponként kimosom. 3 darabot bérmentve küld: Sztraka gyógyszerész, Mohol.

Ha fáj a feje ne tévóvázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás pastillát** mely 10 perc alatt a legmaksosabb migránt és fejfájást elmulasztja. — **Ára 1 korona 20 fillér.** — Kapható minden gyógyszerárban. **Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén.** — — — — — **Orvosok által ajánlva.** — Három dobozát ingyen postai szállítjuk.

körü közönséghez szóljanak, mintha csak könyvel fordulnának hozzá, de másrészt el is veszi azt az idejüket és munkaelejüket, a mely a zsurnalisztikától független, igazi irodalmi feladatok megoldására való volna. Gyöngébb ellenállású egyéniségek ezek közt a körülmények közt lassankint hozzáalkulnak a hirdetéshez, az erősebbek azonban úgy segítenek magukon, hogy a zsurnalisztikájukba mennél több irodalmi elemet elegyítenek, megtartják a zsurnalisztikai formákat, de irodalmi tartalommal töltik meg. Az ilyen munkák aztán idővel, ha az alkalom, a mely szülte őket, elmúlik is, még mindig megtartják érdekességüket s könyvbe kívánkoznak. Innen van, hogy újabb minél gyakrabban nyílik alkalmunk olyan könyvekkel való foglalkozásra, melyek eredetileg a hirlap számára írt cikkekből vannak összeállítva. Ilyen *Szilágyi Géza Lepel nélkül* című könyve is; újságírói nyelven úgynevezett *fej-cikkek* gyűjteménye, melyek egy nagy napilapunkban sok figyelmes olvasóra találtak. Az író könyvébe azokat a cikkeket gyűjtötte össze, a melyek egyes aktuális esetek kapcsán, a nélkül, hogy teljesen hozzátapadnának az aktualitáshoz, a szerelem és a vele kapcsolatos érzések és jelenségek által felvetett problémákat fejtegetik. Ebben az eszmekörben az íróknak egészen sajátosság felfogása van. A nemi erkölcsöt a maga leplezetlenségében nézi, lehámozva róla az illuziókat, szentimentalizmusoknak és hazugságoknak azokat a rétegeit, melyek évszázadok során rárakódtak. Ezért *Lepel nélkül* a könyv címe. Felfogása pogány, vagyis jobban mondva természet- tudományi: a sexualitást mint fiziológiai dolgot fogja fel, elkülönítve belőle mindazt, a mi a társadalmi konvencziókból ered. Ezért polemizál folyton a konvencionális erkölcslel, vitatva az őszöntök természetét jogát s e szempont alatt figyeli meg és elemzi, magyarázza azokat a tipikus érdességű jelenségeket, melyeket az utóbbi évek krónikája oly nagy számban vetett fel. Az efféle fejtegetések megítélésénél másodrendű szempont az, vajjon egyeznek-e az író véleményével, a földolog az, hogy egyezés vagy ellentét révén meny-

Vese- és húgyszervi bajoknál
a «Kufekes» vízben főzve nemcsak hosszú időn át pótolhatja a tejkurát, hanem tejből főzve elviselhető és kellemessé teszi a tejkurát.

MŰASZTALOSOK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, IV., VIGADÓ-TÉR 1. SZÁM (DUNAFAJTI CORSO)
DÍSZMŰ ÁRUK CSILLÁROK :: SZÖVETEK :: KÉPEK :: TÁRSZÓRTO MŰKÖVÉZÉSEK :: SZÓKÖVETEK RAKTÁRON ::
LAKÁSBERENDEZÉSI VÁLLALATÁNAK
MINTATERMEIT
A BUTONT VÁSÁRLÓ KÖZÖNSÉG SZÉVYS FIGYELMÉBE AJÁNLIJA. ÁLLANDÓAN 30-NÁL TÖBB ÉS MINDEN IGÉNYNEK MEGFELELŐ BERENDEZÉSRE. ÁLL. NENDELKEZÉSRE.
KIVITELRE
SAJÁT V. ADOTT TERVEK SZERINT. A BERENDEZÉSEKHEZ TARTOZÓ ÖSSZES MUNKÁLATOKAT ELVÁLLALJA S A LEG-ELŐNYÖSEBB ÁR MELLETT TELJESíti.
TELEFON : 118-80 :

Serravallo
KINA BORA VASSAL
Kiváló minőségű 1906 Legmagasabb kitünt. Erősítőszere gyengélkedők, vérszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.
Külföldi és hazai orvosok véleménye.
I. Serravallo, a. és kir. udvari orvosi tanácsos. Trieste-Barcelona.
Vásárolható a gyógyszerárakban feltüntetve árakban K 2.60, keres árakban K 4.80.

nyi és milyen gondolatot kelt, hogyan kavarja fel gondolkodásunkat, hogy a fölvetett kérdésekkel szemben való állásfoglalásra kényszerítsen. S ebből a szempontból Szilágyi könyve nagyon érdekes; folyton érdekel, a mit az író mond és még jobban érdekel az, a mi az ő révén eszünkbe jut: aligha van valaki is, a ki ha elolvasta, azt érezné, hogy haszontalanul vesztegette idejét.

A «Jó Pajtás», Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja április 3-iki számában közli *Benedek Elek és Endrődi Sándor verseit, Lampérth Géza apró történeteit, Dörmögő Dörmögő, a híres maczkó legújabb úti kalandjait, Elek nagyapó állatmeséjét, Audia Inre cikkkét a diszkoszvetésről, tréfás képsorozatokat, Benedek Elek székelyföldi írásait, Rakosi Viktor regényét, a rejtvényeket és szerkesztői üzeneteket. A Jó Pajtás a Franklin-Társulat kiadásában minden vasárnap jelenik meg, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványsszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. Budapest, (IV., Egyetem-utca 4.)*

Nóták. Sas Náciától, kinek jóízű, talpraesett nótáit sokfelé éneklék, játszzák, öt füzetre való újabb nóta jelent meg négy füzetben Klökner Ede zenekiadónál. A népszerű nótákat bizonyára sok helyütt fogják szívesen fogadni Egy-egy füzet ára 1 korona 50 fillér.

Új könyvek:
Alfred de Musset. Irta König György. Budapest, Franklin-Társulat; ára díszes kartonkötésben 2 korona 50 fillér.
Lepel nélkül. Irta Szilágyi Géza. Budapest, Singer és Wolfner; ára 4 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: **Idősb SZABADY GÁBOR** volt 48-as honvédőhadnagy, nyug. kántor-tanító 82 éves korában Mernye községben. — **HERMANN HENS JUDÁ** 92 éves korában Alsóvezereczken. — **SIMONIDES JÓZSEF**, volt negyvennyolcas honvéd 82 éves korában Kismárkon. — **ROSENBACH SÁNDOR** pusztaszántói földbirtokos, Nógrád vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a nógrádi járás volt főszolgabírája, a rétségi tákarekpenztár igazgatója 73 éves korában. — **KARDÓ FERENCZ** közigazgató, a marosvásárhelyi kormányprét elnök 68 éves korában Marosvásárhelyen. — **RADY ANTAL** 65

Vegyen SVAICZI SELYMET!
Kérjen mintákat tavaszi és nyári ujdonságainkról ruhára és blúzra: **Diagonale, Crépon, Surab, Moire, Crépe de Chine, Foularde, Mousseline** 120 cm. széles méle renkét 120 koronától kezdve, fekete, fehérben, egy színűben és színesben, továbbá himzett blúzok és ruhák baitsztból, gyapjából, vászonból és selyemből. Csakis garantált szelvényeket árusítunk közvetlen magánosoknak bérmentve és elvámoltva a lakásba.
SCHWEIZER & Co., LUZERN U 23 (Svaicz.)
Selyemkivitel. — Királyi udvari szállító.

FELÜLMULHATATLAN,
mert aszonyok, leányok tiszta, fiatal, üdö arcot kapnak pár nap alatt, ha a **MÁRMAROSI LILIOM-ARCZKENŐCSÖT** használják. Nem szabadna oly háznak lennie, a hol este, reggel nem a csodás hatású **MÁRMAROSI LILIOM - SZAPPANNAL** mosakodnának. Kis tégely 1 korona Nagy tégely 2 korona, Szappan 80 fillér. Lilium-puder (3 színben) 1 korona 20 fillér. — Egyedül készítő:
Dr. REISMAN ÖDÖN
gyógyszertára, Mármároshely, Erzsébet-főter 11.
Postai rendelések még aznap elintéztetnek.

LESSNER ALFRÉD
ARANYAS-gyógyszertára
Nagyvárad, Szt.-László-tér

ros megye főszolgabírája 65 éves korában Budapestben. — **KÜHN HENRIK** vasgyári főmérnök, a libet-bányai kohó üzemvezetője 49 éves korában Zólyombrézson. — **Óvári SZÓKA BARNABÁS**, Szatmár vármegye volt főmérnöke, földbirtokos, vármegyei bizottsági tag Szatmárnémetiben. — **ÉCSY JÓZSEF**, herceggimprási uradalmi számvevő 64 éves korában Esztergomban. — **TICHY ANTAL** uradalmi tisztartó, a Ferencz József-rend lovagja 75 éves korában Szolnokon. — **BARTOS BOLIVISZÁR** nyug. uradalmi felügyelő 80 éves korában Nagymihályon. — **Sakárosi NAGY JÓZSEF** ügyvéd, megyebizottsági tag, a rimaszécsi református egyház főkurátora 60 éves korában Rimaszombatban. — **KOÓS SÁNDOR** Moson vármegye magyartóvári járásának nyug. főszolgabírája 63 éves korában Rajka községben. — **KOVASSY GÉZA** óradnai járásbíró Felsővisón. — **DESSEWFY MARCEL** m. kir. közigazgatóbíró 58 éves korában Budapestben.

BAKSAJ SÁNDORNÉ, szül. Valentin Mária 68 éves korában Budapestben. — **Legényei és mádoki GALAMBOS JÁNOSNÉ**, szül. Izsépfalvi Lavotha Amália 64 éves korában Királyhelmecen. — **ÓZV. PÉTER LAJOSNÉ** szül. Veith Franciska 94 éves korában Budapestben. — **Idősebb LOHR FERENCZ**, szül. Deiszler Józsefné 64 éves korában Budapestben. — **ÓZV. JACZKOVICS SÁNDORNÉ**, szül. Romzsa Mária 72 éves korában Ungváron. — **POTTÁK MÁRTA**, özv. Pották Lajosné tizenöt éves leánya Miskolcon. — **Iffabb WAGNER ANTALNÉ**, szül. Sebestény Vilma 39 éves korában Baján. — **MOLNÁR SAMUNÉ**, Molnár Samunak, a Kereskedelmi Réshánytatárság főmérnöke neje 24 éves korában Budapestben. — **ÓZV. KOVÁCS GUSZTÁVNÉ** nyug. színésznő, R. Kovács Laurának, az ismert szaváló-művésznek édesanyja, Budapestben. — **KOSSACZY MÁRIA** 20 éves korában Balassa-Gyarmaton.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 57-ik évfolyama.

A «*Vasárnapi Ujság*» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai írónk és művészeink közreműködésével jelen meg.
A «*Vasárnapi Ujság*» színes képméltékleteket is ad, több színben művészileg kivitt képeket.

A légzőszervek megbetegedésének, különösen a bronchitis, hökshurut, csuhsurutok, tüdőgyulladás, tüdőgümőkór elhárítása.

Mindenkor ajánlatos az egészségi állapot valamelyes megromlásánál az orvos megkérdésére által a betegségeket idejekorán elhárítani, de okvetlenül kívánatos ez a légzőszervek különféle megbetegedései alkalmával. Főleg mert tény, hogy gyors, czélszerű beavatkozással még a rejtett gümőkór is többnyire gyógyítható, illetőleg elkerülhető.
A tüdőbeteg-gyógyintézetek figyelemreméltó sikerei is főleg a korai stádiumokban való betegség leküzdésének elvén alapulnak. A sanatoriumokban való tartózkodás mellett, mely a lakosság csak kis részének hozzáférhető, az orvosi tudomány mint a leginkább bevált gyógyszereket a creosot-, illetőleg Guajacol készítményeket becsüli.

Feketére fest * Hőfehérre tisztít
hétenként sok 100 ruhát. naponta átlag 20.000 szallit, kérelfól.
Ruhák vegyileg tisztítatnak
HALTENBERGER ruhafestőgyárában
KASSA. — Alapítási év: 1810.

SZÉPÍTŐSZEREK KIRÁLYA
A **„Liszka”-FÉLE**
MOSDÓVIZ.
Máltán megérdemli e nevet, mivel évtizedek óta egyedül bevált és biztos hatású szer, a mely minden kenőcs és krém használata nélkül az arcnak mindennemű tisztáltságát, szepít, májfoltot stb. már rövid idő alatt eltüntet, kellemes udve teszi s általában bárszoynílmosságok kikészít. **Ára 2 kor.** Kapható egyedül készítőjénél:
LESSNER ALFRÉD
ARANYAS-gyógyszertára
Nagyvárad, Szt.-László-tér

Előfizetési föltételeink:
A «*Vasárnapi Ujság*» negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona.
A «*Vasárnapi Ujság*» a «*Világkróniká*»-val negyedévre 4 korona 80 fillér, fél évre 9 korona 60 fillér.
Az előfizetések a «*Vasárnapi Ujság*» kiadóhivatalába, Budapestben, Egyetem-utca 4. számú küldendők.

EGYVELEG.

***Óriás meteoritkövek.** New-Yorkban több tonna nagyságú meteorit látható, melyeket Peary utolsó sarkutazása alkalmával szállított titkon s nagy nehézséggel oda. Ezen értékes meteoritek a legnagyobb vasérc-meteoritek közé tartoznak. G. L.
Lipikről értesülünk: Minden átmenet nélkül történt a tél és tavaszi évszak változása. A tél furdóvendégek mély a furdón időznek és máris nagyszámú új közönség érkezik a tavaszi gyógyhasználatra Lipik furdón, melynek nagyvilági jellege — révén a példás berendezésnek, de különösen azon utólrhetetlen gyógyhatásoknak, melyek köszvény, csúsz, ischias, anyagcserebántalmaknak és izmádányoknál elérhető, évről-évre növekszik.
Diana sósorszesz mint háziszere kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodorászetekben fejdörzsölésre és borotválkozás után arczfeleszkészésre az urak használják. A fájdalmatok azonnal csillapítja. Masszázra általában minden házban csakis Diana sósorszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

Szerkesztői üzenetek.
Alkonyat. Bús percek. A két versre nem emlékszünk, alighanem eltévédtek.
Valamire várok. Anyám. Várlak. Kődös és mégis konvencionális; azt képzeli, valami nagyon újakat mond, pedig csak a mai vers-divat közkeletű szólamával dolgozik.
Rokkant vitéz éneke. Nyugat felé. Az elsőben van egy kis frissesség, de nagyon úszdórló való a kompozíciója; a másik olyan hangokat pengtet — tagadhatatlan ügyességgel, — a melyeket már jól ismerünk más versekből.
Élet. Hangzatos szavak, melyek nem visszhangznak sehol, olyanok, mint a virág, melynek nincs gyökere. Epen az élet hiányzik belőlük, a megelevene-

Szükségesnek mutatkozott azonban egy szer létesítése, mely nemcsak medikamentum, hanem egyszerűmind tápkészítmény és ezáltal az ezen betegségnél különösen fontos testbeli erőállapotot emelni képes. Már Laroulaine határozottan rámutatott az 1905-iki párisi nemzetközi gümőkór-kongresszuson arra, hogy tüdőbántalmaknál különböző készítmények együttes behatása mily fontos. Ezen betegség lapangó jellege oly szert tesz kívánatosá, melyet káros mellékhatások nélkül és ezért hosszasan lehet adagolni.
A Guajacose ezen kiválóan figyelembevételével készült; gondosan megpróbatott és az orvosok megbecsülik és rendelik.
Az egyik alkatrésze, a Somatose étvágygerjesztő és erősítő hatása különösen értékes oly betegségnél, mely emésztési zavarokkal és általános gyengeséggel jár.
A Guajacose tehát nemcsak az előkészítmény, mely főleg a légzőszervi bajokat gyógyítja, hanem egyszer-

JÖL JÁR
HA VALÓDI
PALMA KAUCSUK SAROK
VAN CIPŐJÉN
DE
ROSSZUL JÁR
HA NEM ÜVEG A VÉ-JEGYRE

Üzletáthelyezés miatt rendkívül olcsó árak
CSÁNGÓ bóröndösnél
IV., Muzeum-körút 3.
Üzletem f. é. május 1-én tetemesen megnagyobbította a szomszéd házba, 5. szám alá helyezem át. A cím fontos!

dősnek az az ereje, a mely életre-ébreíti az olvasó-lelkében is a rokongondolatokat és érzéseket.
Gyónás. Alig lehet a homályos versekből kivenni a történet tartalmát; nincs költő kezével megírva.
Epigrammák. Az örült paródia. Csalódás. Mikor. Diákos próbálkozások, — még sokára fogja — ha fogja — elérni azt az «ifjú, gyönyörűsöp álmat, vágyát», hogy «egy önkészítette műve» nyomtatásban megjelenjen.

SAKKJÁTEK.
2686. számú feladvány Berger Jánostól, Grác.
szírt.

VLÁGOS.
Világos indul és a negyedik lépésre matot ad.

KÉPTALÁNY.

A 10-ik számban megjelent képtalány megfejtése: **Sok baj közül a legkisebbet kell választani.**
Felelős szerkesztő: **HOITSY PÁL.**
Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5.
Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

smind az eddig leginkább ismert étvágygerjesztő erősítő szer is.
A használat kedvező következményei a köhögési inger csillapodásában és elmúlásában, az esetleg jelenlevő váladék könnyű elcsatorolásában, az étvágy fokozódásában, az erőbeli állapot javulásában stb. mutatkoznak.
Ha valamely betegség első, legesékélyebb tüneteinel nem vehetünk azonnal igénybe orvosi segítyt, akkor ne bízzuk magunkat a «sok kérdéses csudaszere», melyeket mindenféle dicséret, de melyek többnyire egészen értéktelenek és hatástalanok. Inkább forduljunk a Guajacosehoz, melynek kedvező hatása a közérzetre és légzőszervi bajok tüneteire elismert és melynek használatát az orvos, kit mindenesetre lehető gyorsan kell tanácsért felkérni, bizonyára helyeselni fogja.
A Guajacose minden gyógyszerár raktáron tartja, illetőleg gyorsan beszerzi. Tessék a védett névre és az eredeti csomagolásra gondosan ügyelni.

BRÁTAY SÓSORSZESZ
használják az egész földkeréken egyetlen megbízható és bevált magyar gyártmány.
Kapható mindenütt 60 f, 1 K 10 f és 2 K 20 f-ért

STECKENPFERD
lilomfej
lilomfej szappan
Eredetije
A kereskedelemben lévo valamennyi olcsó lilomfej szappanok közül, melyek puha bőrt terem és szilva, szepítelő mentes arcából Évi fogyasztása sok millió darab! Naponta alkalmazásuknál csak 10-15 másodperc szükséges a kéz és arcz tisztítására. A Steckenpferd szappan a 100%-os tisztaságú szappanok közül a legkiválóbb. Egyedül gyártók: Bergmann & Co. Tetschen 96. Dresden-Jülich.

RÓZSATEJ
kínó feint-ápolószert 2 K
hiatalos nedeséget kölcsönöz a bőrnek.
hatszapszappant hozzá 60 f.

OSAN kínó fogápoló szál-
viz K 1.76, fogpor 88 f.

TANNINGENE legjobb
hajfestő szer 5 K
Hetekig megmarad és nem engedi foltok.
Sötétzőke, barnára és feketeire.

ANTON J. CERNY, Wien, levélezim
XVIII. Carl Ludwigstr. 6. Lerakat I. Maxmilianstr. 9.
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

A MARGIT-CREME a fürangó hölgyek kedvence
szépség szer, az egész világon el van terjedve.
Páratlan hatása szerezés és összeállításában rejlik, a bőr
azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt
észlelhető.
Mivel a **MARGIT-CREMET** ártalmatlan és hamisít-
ják, tessék eredeti csomagolással látni el fogadni, mert csak
ilyen készítménnyel válna a készítő mindenemű felelősséget.
A **MARGIT-CREME** ártalmatlan, szírtalan, vegy-
iszta készítmény, a mely a különföldön általános felőntést keltei.
Ára 1 K. Margit-szappan 70 fill. Margit-powder 1'20.
Gyártja Földes Kelemen laboratóriuma Aradon.
Kapható minden gyógyszerár, illatszert- és droga-üzletben.

Téli fürdőkúra.
A Budai Szt.-Lukácsfürdő
Nagy-szállodájában és Thermal-szálloda-
ájában lakás teljes ellátással naponként 10
koronától feljebb. Minden szobától fűtött folyo-
sók vezetnek az iszapfürdőkhez. Természetes
forró-meleg kónes források, iszapborogatások.
Prospektus küld a
Szt.-Lukácsfürdő Részvénytárs. Budapest, Budán.

HÖLGYEK JOLTÉVŐJE
legjobb szerkezetű
haskötő !!

Higiénikus és kozmetikai sikerei fe-
lülmulhatatlanok. Támaszt nyújt és
egyszerűsített kellemes nyomással ösz-
szeszeri a hasfalakat, miáltal az erős
fűzőtől eredő és minden egyéb alatti
bajokat orvosolja. Állásos a viselése
gyomor- és bélbajoknál, hasműtétek
után, viselési állapotban és szülés
után, vándorlásban szenvedőknek;
kiválóképpen ajánlható nagy, vagy lógó-
hasúknak (kiknek csinos karszabó
alakot formál). — Mértékétőlre
hűjtyűközelítést! — **UJDON-
SA & Co** 11 Csombarányi várás nél-
kül (egyenletes kellemes nyomás).
Görsestr. díszes láb, izületi csúsz, meg-
vastagodott izületek és egyéb lábajok
ellen. Képes kimerítő árjegyzéket in-
gyen és bérmentve küld!

KELETI J. orvosi műszer és testegyenestő gé-
pek gyára Budapest, IV., Korona-
herceg-utca 17. szám. Telefon 13-76. Alapítva 1878.

Dr. Gaspary-féle gépek
és gyártási rendszere mindenütt kipróbált és
mint elsőrendűnek ismeretesek. — Homok, kö-
bányahulladékok, szilik stb. ilyen anyagokból,
falazóteglák, tetőcserepek, padlólapok, csator-
nacsövek, vályuk és egyéb termékek előállítás-
ához szükséges gépek és formák különböző
árban. — Kérjük gyárunk meglátogatását.
229. számú általános jegyzék ingyen. —

Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT, Leipzig mellett. —

Valódi brünni szövetek
az 1910. évi tavaszi és nyári idényre. —
Egy szelvény 7 K
3-10 méter hosszú 10 K
elegendő teljes férfiruhához 15 K
(kabát, nadrág és mellény) 17 K
18 K
20 K
ára csak 1 K 20 K

Egy szelvényt fekete szalonnakabáthoz 20.— K-ért, éppogy fel-
öltőszöveteket, turistalódent, selyemkamragat gyári áron küld
a mindenütt ismert megbízható és szolid postógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn 128
Minták ingyen és bérmentve.
Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövetszükség-
letéi dírekte a gyártás helyén Siegel-Imhof c. gyár-
nál rendel. Óriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb
választék a legjobb szövetekből.

szabott, legolcsóbb árak!
Bármily megrendelés teljesítése szigorúan mintáiból és figyelmes.

OLBRICH féle utazásicikkkek
elsőrendűek! —
Bpest, Teréz-körút 6
Telefon 80-44. Árjegyz. ingy.

ALAPITVA 1865.
HECKENAST
GUSZTÁV
ZONGORATERMEI
Bpest, csakis Gizella-ler 2.
IBACH-ZONGORÁK
győződi képviselő

IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak:
Backhaus, Dohnányi, Pugnó, Alice Ripper, Sauer, Stefaniay stb.

VASÁRNAPI UJSÁG

15. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.)
Szerkesztő: HOITSY PÁL. Főmunkatárs: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, ÁPRILIS 10.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Egyes szám: 40 fillér.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona. A «Világkronika»-val egyetemben — 8 korona. Félévre — 8 korona. Negyedévre — 4 korona. A «Világkronika»-val egyetemben — 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekre a postailag meg-
határozott viteldj is eszolandó.

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN ÉS MŰZSÁJA.
XIX. SZÁZAD első negyedének tespedésével szemben az 1825-iki országgyűlés for-
dulópontot jelez történetünkben, mert ez időtől fogva a dermedésből féleldezt magyar-
ságot a haladás vágya fogta el. Ezt a fordul-
latot gróf Széchenyi István fellépésének kö-
szönhetjük.
Széchenyi maga mondja, hogy ez időben a magyar nemzetiség felvirágztatása, a hunga-
rizmus, továbbá a szétszórt magyar erők egy-

segítése, a koncentráció volt a célja. Ezt a löversenyekkel és a kaszinóval, azt az Aka-
démia alapításával mozdította elő, de azzal is, hogy eszméit írásban is terjesztette 1828-ban *Lovakról* és 1830-ban *Hitel* című műveivel.
Hitel című munkájában a nemzet elé tárta, hogy hátramaradásának okai az előítéletek, az egyetértés és hitel hiánya, ősi birtokrend-
szerünk, a limitáció, robot és dézsma; kifejtette, miért nincs kereskedelmünk; kimutatta, hogy előbbrehaladásunk első feltétele a nemzetiség kifejlődése, a mi azonban lehetetlen koncentráció nélkül. Hátramaradásunknak

magunk vagyunk okai s ha az ország nagyjai és birtokosai egyesülnek, felemelkedhet honunk, de a haladásban ne tekintsük a multat, hanem a jövőt s akkor Magyarország nem volt, hanem lesz.
A *Hitel* elterjedését mutatja az a körülmény, hogy kinyomtatása évében három kiadásban jelent meg, hatását pedig meglátjuk a magyar költészetben, a mely ez időtől tér el a mult dicsőítésétől és tekint mind nagyobb bizalommal a jelenre és jövőre. De a könyv hatását a nyomában keletkezett irodalom is mutatja. Gróf Dessewffy József volt az első,

Fátyolt borít arczára minden szeplős és pattanásos nő, mert restelli, hogy arcza tele van csunya szeplővel és pattanással, holott Európában több mint egy millió nő állítja, hogy a **Diana-krém** és a **Diana-szappan** lemossa a szeplőt és pattanást az arczról.

Tisztelt Gyógyszerész ur!
Sokat hallottam már az Ön Diana-szappanáról és eddig mindenütt csak dicséretet hallottam, megpróbálkozom én is vele tehát. Tessék küldeni egy darab Diana-szappant, de olyat, hogy minden szeplős és pattanásos elmuljon tőle. Ha jónak bizonyul a Diana-szappan, úgy sokkal többet hoztok és ajánlom is fogom mindenkinek, úgy mint ahogy nekem is ajánlották. Kérem azonban küldje a Diana-szappant. Kiváló tisztelettel **Nagy Istvánné.**

Igen tisztelt Uram!
Eddig még mindig alaposan becsapódtam a sokat hirdetett holmikkal, de az Ön Diana-szappanával végtelenül meg vagyok elégedve. Alig egy hete, hogy használok s minden csunya pattanásom elűnt, sőt az orrom sem vörös azóta. Már számtalan szert kipróbáltam, de eredménytelenül. Márton nevezetű a Diana-szappant a szappanok királyának, mert lényeg esoda hatása van. Nem mulasztom el, hogy szeket önnel ne tudassam. **Nenschattel Clarisse.**

Tisztelt Gyógyszerész ur!
Miatn egyszerre elláttam magam Diana-krémmel, Diana-szappannal és Diana-puderral hatalmasabb időre, ezáltal nem kérek ugyan semmit, de szívesen írok Önnek néhány sort azon végtelen kellemes változásról, mit az Ön bőrápoló szereim köszönhetnek. Tüdja kedves Erényi ur, engem igazán egész boldoggá tett, mert valósággal szegyclem pár héten belül tiszta bőrré, miután olyan vörös volt az arcom és kezem tele volt a a bőröm pattanással, ma pedig minden elibizakodottság nélkül merem mondani, hogy kifogástalan szép a bőröm. Hazafias üdvözléssel küldi **Mrs. Mary Smith.**

DIANA-PUDER
pedig arról nevezetes, hogy az arczom egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékes-színű arczbőrnek, amely szín olyan nők arczán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.
Egy üvegtégely Diana-krém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
Egy üvegtégely Diana-krém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsá, vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni az rendelje meg a központból:
ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körut 5.
(A legkisebb megrendelés is fordulópóstával utánvétellel eszközöltetik.)

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN ÉS NEJE, GRÓF SEILERN CRESENTIA. — Dalfinger festményei után.